

Рекомендації з оцінки завдань

Шкали великих моторних функцій

ЛЕЖАННЯ І ПЕРЕВОРОТИ.

Даний субтест налічує 17 тестів у положенні лежачи на животі та спині.

Ці завдання передбачають можливість дитини:

- перевернутися з положення лежачи на животі та спині
- виконувати специфічні вправи для утримання положення лежачи на животі та спині.

У даному субтесті слід звернути увагу на такі терміни, які подані у списку їхнього вживання текстів.

- лежання на спині
- асиметричний
- контакт пальців один з одним (пальці разом);
- поставити руки в положення перед собою;
- такий, що спричиняє згинання шиї
- повне згинання стегна і коліна;
- лежання на животі
- піднімання голови вгору
- повністю випрямлення протилежної кінцівки вперед
- вивільнення протилежної кінцівки

1. Положення лежачи на спині, голова по середній лінії: повороти голови, кінцівки розташовані симетрично

0. Не тримає голови в положенні по середній лінії.

1. Тримає голову в положенні по середній лінії від 1 до 3 секунд.

2. Тримає голову в положенні по середній лінії, повертає голову, кінцівки розташовані асиметрично.

3. Повертає голову, кінцівки розташовані симетрично.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина лежить на спині, голова по середній лінії і, якщо можливо, верхні кінцівки розташовані симетрично, однак необов'язково по сторонах. При цьому буде легше досягнути бажаного результату.

Вказівки

Дитина повинна повертати голову із сторони в сторону чи дивитись на певний предмет то в одну, то в іншу сторону. Дитина може тримати руки нерухомо, однак, якщо дитина молодшого віку, і вона буде намагатися досягнути цей предмет, необхідно слідкувати, чи рухи верхніх кінцівок є "симетричними", чи "асиметричними."

Якщо вони є асиметричними, то очевидним є те, що причиною цього є положення голови.

Для отримання оцінки 2 (кінцівки розміщені асиметрично, повинна бути помітною асиметрія, що спричинена положенням голови.

2. Лежання на спині: руки по середній лінії, пальцями доторкається один до одного

0. Не фіксує обидві руки по середній лінії.
1. Фіксує обидві руки по середній лінії; собою, не доторкається пальцями один до одного.
2. Зводить руки перед собою по середній лінії, але не доторкається пальцями один до одного.
3. Зводить руки перед собою по середній лінії, пальцями доторкається один до одного.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина лежить на спині, бажано, щоб голова була по середній лінії, руки розслаблені.

Вказівки

Дитина повинна з'єднати руки разом. Можливо, інструктору варто показати як саме. Діти молодшого віку часто роблять це спонтанно, особливо в очікуванні іграшки.

“Контакт пальців між собою” передбачає те, що дитина повинна тримати руки разом протягом певного часу, так, щоб відбувався контакт хоча б між пальцями обох рук, як наприклад, палець однієї руки доторкається до протилежної руки, однак не можна, щоб руки були стиснуті у кулаки і контакт між ними був миттєвим. Руки можуть торкатися тулуба, або бути у повітрі.

“Положення рук перед тулубом” передбачає те, що дитина, приводить руки у положення перед тулубом. Руки можуть торкатися корпусу або бути у повітрі.

3. Лежання на спині: піднімає голову на 45 градусів

0. Не робить спробу зігнути шию.
1. Робить спробу зігнути шию, але не піднімає голови.
2. Піднімає голову <45 градусів.
3. Піднімає голову на 45 градусів.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина лежить на спині, бажано, щоб голова була по середній лінії.

Вказівки

У даному випадку результату легше досягнути, якщо дитина розуміє завдання і сама виявляє готовність до співпраці.

У даному випадку працювати з дітьми молодшого віку важче. Привернути увагу дитини можна іграшкою. Фіксуючи увагу дитини на іграшці, поступово переміщайте іграшку до стоп дитини, а згодом взагалі заберіть її з поля зору дитини. Можливо, у такій ситуації вона буде намагатися підняти голову, шукаючи за іграшкою.

Також спробуйте показати, що Ви хочете підняти дитину. В очікуванні цього вона буде намагатися підняти голову. Часто цей рух є спонтанним.

Для отримання оцінки 1 “спроба зігнути шию” необхідним є деякий рух голови

спрямований на згинання шиї. Це є прикладом динамічного завдання. Для того, щоб отримати оцінку вище 0, помітною повинна бути спроба руху.

4. Лежання на спині: повністю згинає праве стегно і коліно

0. Не робить спробу зігнути праве стегно і коліно.
1. Робить спробу зігнути праве стегно і коліно.
2. Частково згинає праве стегно і коліно.
3. Повністю згинає праве стегно і коліно.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина повинна лежати на спині, бажано, щоб голова була по середній лінії, ноги вигідно випрямлені.

Вказівки

Дітей старшого віку можна попросити підняти коліно до грудей. Діти молодшого віку часто демонструють цей рух спонтанно під час гри (дістаючи коліном чи стопою до руки або рота), або, коли намагаються щось відштовхнути. Дітей можна спонукати до згинання стегна чи коліна, поклавши іграшку на одну або дві стопи .

Оцінка визначається згідно з загальним правилом, тобто $l = \text{менше, ніж } 10\%$.

Для повного згинання стегна і коліна і коліно повинно доторкнутися або майже доторкнутися грудей. Це залежить від розміру стегна і порожнини живота. І також задня частина гомілки повинна доторкнутися задньої частини стегна.

5. Лежання на спині: повністю згинає ліве стегно і коліно

0. Не робить спроб зігнути ліве стегно і коліно.
1. Робить спробу зігнути ліве стегно і коліно.
2. Частково згинає ліве стегно і коліно.
3. Повністю згинає ліве стегно і коліно.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина повинна лежати на спині, бажано, щоб голова була по середній лінії, ноги вигідно випрямлені.

Вказівки

Вказівки є ідентичними тим, які були дані щодо правого стегна і коліна. Дитину старшого віку потрібно попросити, щоб вона підняла коліно до грудей. Діти молодшого віку часто роблять цей рух спонтанно, підносячи коліна або стопи до руки чи рота або, коли намагаються щось відштовхнути. Дітей можна спонукати до згинання стегна чи коліна, поклавши іграшку на одну чи обидві стопи.

Оцінка визначається згідно з загальним правилом $l = \text{менш, ніж } 10\%$.

Для повного згинання стегна і коліна, коліно повинно доторкнутися або майже доторкнутися грудей. Це залежить від розміру стегна і живота. І також задня частина гомілки

повинна доторкнутися до задньої частини стегна.

6. Лежання на спині: намагається досягнути правою рукою іграшку, перетинаючи рукою середню лінію

0. Не робить спроби досягнути до середньої лінії.
1. Робить спробу досягти до середньої лінії.
2. Досягає правою рукою до середньої лінії, однак кисть руки не перетинає середньої лінії.
3. Досягає правою рукою до середньої лінії, кисть руки перетинає середню лінію, щоб дістати іграшку.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина повинна лежати на спині, бажано, щоб голова була по середній лінії, верхні кінцівки розслаблені, допустимо, щоб вони не були по середній лінії, однак вони не повинні перетинати її. Іграшка повинна знаходитись на рівні грудей, так, щоб дитина могла легко досягнути її, однак достатньо далеко від грудей так, щоб дитина рукою тягнулася до неї.

Вказівки

Більшість дітей погоджуються досягнути іграшку, що знаходиться по середній лінії. Згодом переміщайте іграшку повільно вліво так, щоб впевнитись, що дитина може перетнути правою рукою середню лінію. Однак розміщення іграшки слід змінювати залежно від можливостей дитини.

Деякі інструктори намагаються притримувати (зафіксувати в певному положенні) протилежну кінцівку, однак це є недопустимим.

Якщо дитина завжди досягає іграшку обома руками, чи тією рукою, яка ближче, використовуйте іграшку великих розмірів. Переміщайте іграшку справа наліво, намагаючись задіяти обидві руки для досягнення іграшки (руки не повинні доторкатися одна до одної) і, можливо, права рука перетне середню лінію.

7. Лежання на спині: намагається досягнути лівою рукою іграшку, перетинаючи рукою середню лінію

0. Не робить спроби досягнути лівою рукою до середньої лінії.
1. Робить спробу досягнути лівою рукою до середньої лінії.
2. Досягає лівою кінцівкою середньої лінії, однак кисть руки не перетинає середньої лінії.
3. Досягає лівою кінцівкою середньої лінії, кисть руки перетинає середню лінію.

Вихідне положення

Положення лежачи, на спині, бажано, щоб голова була по середній лінії; верхні кінцівки розслаблені, (допустимо що вони можуть не бути розташовані по середній лінії.) Іграшка повинна знаходитись на рівні грудей так, щоб дитина могла достатньо легко досягнути її, однак достатньо далеко від грудей так, щоб дитина рукою тягнулася до неї.

Вказівки

Вказівки є ідентичними до тих, які були дані стосовно правої руки. Більшість дітей погодяться досягнути іграшку, що лежить по середній лінії. Згодом повільно переміщайте іграшку вправо, щоб впевнитись, що лівою рукою дитина перетинає середню лінію. Розміщення іграшки слід змінювати в залежності від можливостей дитини. Деякі інструктори намагаються зафіксувати протилежну кінцівку в певному положенні, однак це є недопустимим.

Якщо дитина намагається досягнути іграшку двома руками чи тією рукою, яка ближче, використовуйте іграшку великих розмірів. Переміщайте іграшку справа наліво так, щоб дитина досягала її обома руками. Руки не повинні доторкатися одна до одної. Можливо, ліва рука перетне середню лінію.

8. Лежання на спині: перевертається на живіт через праву сторону

0. Не робить спроби перевернутися на живіт.
1. Робить спробу перевернутися на живіт.
2. Частково перевертається у положення на животі.
3. Перевертається на живіт через праву сторону.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина лежить на спині, бажано, щоб голова була у положенні по середній лінії верхні і нижні кінцівки розслаблені так, щоб дитина почувалася вигідно.

Вказівки

Дітей старшого віку варто просто попросити перевернутись на живіт. Працюючи з дітьми молодшого віку, можна використовувати іграшку і таким чином спонукати їх перевернутись на живіт.

Оцінка визначається за загальним правилом, тобто 1=менше, ніж 10%. Потрібно враховувати будь-який рух, що може бути спробою перевернутись направо.

Якщо дитина повністю перевертається на живіт, однак не може вивільнити праву кінцівку з під тулуба, можна вважати, що оцінка дорівнює 3.

9. 3 положення лежачи на спині перевертання на живіт через ліву сторону

0. Не робить спробу перевернутися на живіт через ліву сторону.
1. Робить спроби перевернутися на живіт
2. Частково перевертається на живіт.
3. Перевертається на живіт через ліву сторону.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина лежить на спині, бажано, щоб голова була по середній лінії. Верхні і нижні кінцівки розслаблені так, щоб дитина почувалася вигідно.

Вказівки

Дітей старшого віку варто попросити перевернутись на живіт через ліву сторону.

Працюючи з дітьми молодшого віку, можна використовувати іграшку, і таким чином спонукати перевернутись на живіт через ліву сторону, щоб досягнути іграшку.

Результат визначається за загальними правилами 1= менше, ніж 10%.

Якщо дитина повністю перевертається на живіт, однак ліва рука опущена вниз, результат дорівнює пункту 3. В даному випадку потрібно брати до уваги будь-яку спробу дитини повернутись наліво.

10. Лежання на животі: піднімає голову вверх

0. Не робить спроб підняти голову.

1. Робить спробу підняти голову, однак не відриває підборіддя від поверхні мату.

2. Піднімає голову вверх, однак не у вертикальне положення, відриває підборіддя від поверхні мату.

3. Піднімає голову вертикально.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина лежить на животі, голова на маті, верхні і нижні кінцівки розміщені вигідно, живіт і таз доторкаються до мату. Голова обличчям вниз або повернута в одну із сторін.

Цей тест можна застосовувати, працюючи з дітьми із значним ступенем ураження, які часто роблять спробу підняти голову у положенні на животі.

При виконанні даного тесту руки можуть бути у будь-якій позиції, його можна використовувати, працюючи з дітьми з різним ступенем ураження (включаючи тих, які є більш моторно розвиненими і можуть підняти голову вверх, опираючись на передпліччя).

Вказівки

Дітей старшого віку можна попросити підняти голову і подивитись вперед.

Привернути увагу дітей молодшого віку, можна іграшкою, що знаходиться перед ними або, окликаючи їх по імені.

“Піднімання голови вверх” передбачає те, що голова досягає вертикального положення. Це стосується тільки сагітальної площини, тобто очі повинні дивитися вперед, але необов'язково горизонтально.

Діти, які намагаються підняти голову чи піднімають її, досягають результату, що дорівнює оцінці 1 або 2 (залежно від того, чи підборіддя є відірваним від поверхні мату.)

Діти, які злегка нахиляють голову в сторону, але все ж виконують основне завдання, досягають результату, що дорівнює оцінці 3.

11. Лежання на животі: опора на передпліччя, лікті випрямлені, грудна

клітка піднята

0. Не робить спробу підняти голову.
1. Робить спробу підняти голову, підборіддя не відривається від поверхні мату.
2. Піднімає голову, однак не у вертикальне положення, опора на передпліччя
3. Піднімає голову вертикально лікті випрямлені, опора на передпліччя.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина лежить на животі, руки підготовлені до опори на них; ноги широко, але так, щоб дитина почувалась вигідно. Голова повинна лежати на поверхні мату, якщо можуть бути труднощі із підніманням голови, то дитина повинна лежати на маті.

Вказівки

Дитину потрібно спонукати підняти голову вгору і випрямити руки. Діти старшого віку можуть виконати це після словесного опису і демонстрації. Дітей молодшого віку можна зацікавити, тримаючи іграшку перед ними і поступово піднімаючи її, таким чином приваблюючи їхню увагу. Оцінка дорівнює 2, якщо дитина може підняти голову менш, ніж у вертикальне положення, опираючись на передпліччя, сюди ж варто віднести випадки, якщо діти піднімають голову вертикально чи навіть вище вертикального положення, однак, опираючись на передпліччя.

Щоб отримати оцінку, що дорівнює 3, голова повинна бути вертикально, лікті випрямлені так, щоб вони були за поверхнею мата; опора повинна бути на руки і грудна клітка не повинна торкатися мату.

Якщо діти піднімають таз в той час, коли вони випрямляють руки, то оцінка буде залежати, які елементи тесту були виконані перед тим, як дитина підняла таз.

12. лежання на животі: опора на праве передпліччя, повне випрямлення вперед лівої руки.

0. Не може опиратися на праве передпліччя.
1. Опорається на праве передпліччя, вивільняючи протилежну руку, не може випрямити її вперед.
2. Опорається на праве передпліччя, частково випрямляє ліву руку вперед.
3. Опорається на праве передпліччя, повністю випрямляє ліву руку вперед.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина лежить на животі, опираючись на передпліччя, ноги широко, однак у положенні, вигідному для дитини. Голова може бути у будь-якому положенні.

Вказівки

Покладіть іграшку на відстані руки перед дитиною, приблизно на рівні очей і запропонуйте їй досягнути іграшку лівою рукою, не доторкаючись рукою до мата.

“Повне випрямлення протилежної кінцівки ” передбачає, що дитина повністю розгинає лікоть. Якщо дитина частково випрямляє руку, то оцінка прирівнюється до 2, включаючи випадки, коли є наявною контрактура.

Оцінка прирівнюється до 1, якщо протилежна кінцівка розслаблена. А також, коли видимим є те, що опора зміщена з випрямленої руки для того, щоб тягнутись вперед. Руку можна не піднімати або підняти з мату.

13. Лежання на животі, опора на ліве передпліччя, повне випрямлення правої руки вперед.

0. Не може опиратися на ліве передпліччя.
1. Опорається на ліве передпліччя, права рука розслаблена.
2. Опорається на ліве передпліччя, праву руку частково випрямляє вперед.
3. Опорається на ліве передпліччя, повністю випрямляє праву руку вперед.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина лежить на животі, опора на передпліччя, ноги у положенні, що є вигідним для дитини, голова може бути у будь-якому положенні.

Вказівки

Покладіть іграшку на відстані випрямленої руки перед дитиною, приблизно на рівні очей і запропонуйте їй досягнути іграшку правою рукою, піднявшись з мату.

“Повне випрямлення правої руки вперед” передбачає те, що дитина повністю розгинає лікоть. Якщо дитина частково випрямляє руку, то оцінка прирівнюється до 2, включаючи випадки, коли є наявною контрактура.

Оцінка прирівнюється до 1, якщо протилежна кінцівка розслаблена. А також, коли є помітним, що опора зміщена з випрямленої руки для того, щоб тягнутись вперед. Руку можна не піднімати або підняти з мату.(див. тест 12).

Якщо оцінка прирівнюється до 2 -“часткове випрямлення протилежної кінцівки вперед”, тоді рука не повинна відриватися від мату.

Якщо оцінка прирівнюється до 3-“повне випрямлення протилежної кінцівки”, випрямлена кінцівка повинна бути відірваною від поверхні мату.

Положення кінцівки, на яку здійснюється опора, не є надто важливим, оскільки вона все одно опирається на мат, часто це є положення поперек грудної клітки.

14. 3 положення лежачи на животі перевертається на спину через праву сторону.

0. Не робить спроби перевертання на спину.
1. Робить спробу зробити перевернутися на спину.
2. Частково перевертається на спину.
3. Перевертається на спину через праву сторону.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина лежить на животі, руки і ноги у вигідному положенні, бажано лицем вниз.

Вказівки

Запропонуйте дитині перевернутись на спину через праву сторону, як зразок можна продемонструвати це. Працюючи з дітьми молодшого віку, можна використовувати іграшку, її вони зможуть дістати, перевернувшись на спину.

Руки не повинні бути у такому положенні, щоб дитина, перевертаючись, просто падала на спину, не піднімаючи при цьому голову, (наприклад, поклавши праву руку зігнуту під голову.)

Оцінка визначається за загальним правилом (1=менш, ніж 10%). Потрібно враховувати будь-який рух дитини, що є спробою перевернутися направо.

Якщо дитина повністю робить перекат на спину, однак ноги при цьому перетинаються, прирівнюється до 3.

15. З положення лежачи на животі перевертання на спину через ліву сторону.

- 0. Не може перевернутися на спину.
- 1. Робить спробу перевернутися на спину.
- 2. Частково перевертається на спину.
- 3. Перевертається на спину через ліву сторону.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина лежить на животі; руки і ноги у вигідному положенні, бажано лицем вниз.

Вказівки

Запропонуйте дитині перевернутися на спину, як зразок, можна продемонструвати це. Працюючи з дітьми молодшого віку можна використовувати іграшку, яку вони зможуть одержати, перевернувшись на спину. Руки не повинні бути у такому положенні, щоб дитина, перевертаючись, просто падала на спину, не піднімаючи при цьому голову, (наприклад, поклавши ліву руку під голову).

Оцінка визначається за загальним правилом (1=менше, ніж 10%). Потрібно брати до уваги будь-який рух дитини, що є спробою перевернутися наліво.

Якщо дитина повністю перевертається на спину, проте ноги перетинаються, оцінка повинна прирівнюватися до 3.

16. У положенні лежачи на животі, розвороти направо на 90 градусів, опираючись на кінцівки.

- 0. Не робить спробу розвернутися вправо.
- 1. Робить спробу розвернутися вправо, опираючись на кінцівки.
- 2. Робить розвороти вправо < 90 градусів, опираючись на кінцівки.
- 3. Робить розвороти вправо, опираючись на кінцівки.

Вихідне положення

Дитина лежить на животі у комфортному положенні бажано лицем вниз.

Вказівки

Іграшка лежить по правій стороні від дитини. Дитині потрібно запропонувати розвернутись до неї.

Якщо дитина може розвернутись на 90 градусів, покладіть іграшку під кутом > 90 градусів.

Деякі діти дістають іграшку, що лежить під кутом 90 градусів, розвертаючись менш як на 90 градусів, вважаючи при цьому, що вони виконали завдання. Якщо дитина лежить на животі, кінцівки моть бути в будь-якому положенні.

Багатьом дітям більше подобається повзти "на чотирьох" або на животі чи перевертатися. У такому випадку бажано, щоб у початковому положенні іграшка знаходилась з правої сторони недалеко від дитини. Можна поступово віддаляти її вправо, коли дитина намагатиметься дістати її.

17. У положенні на животі розвороти вліво на 90 градусів, опираючись на кінцівки.

0. Не робить спробу розвернутися вліво.
1. Робить спробу розвернутися вліво, опираючись на кінцівки.
2. Робить розворот вліво < 90 градусів, опираючись на кінцівки.
3. Розвертається вліво на 90 градусів, опираючись на кінцівки.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина вигідно лежить на животі, бажано лицем вниз.

Вказівки

Іграшка лежить зліва від дитини. Дитині потрібно запропонувати розвернутись до неї. Якщо Ви бачите, що дитина зможе розвернутися на 90 градусів, покладіть іграшку під більшим кутом.

Деякі діти дістають іграшку, що лежить під кутом 90 градусів, розвертаючись менш як на 90 градусів, вважаючи, що при цьому вони виконали завдання.

Якщо дитина лежить на животі, кінцівки можуть бути у будь-якому положенні.

Багатьом дітям більше подобається повзти "на чотирьох" або животі чи перевертатися.

У такому випадку бажано, щоб у початковому положенні іграшка знаходилась зліва недалеко від дитини. Можна поступово віддаляти іграшку вліво, коли дитина намагається дістати її".

СИДІННЯ

Цей субтест налічує 20 тестів, що стосуються різних аспектів сидіння. Сюди включається можливість дитини:

- Сидіти у різних положеннях.
- Змогти сісти з різних положень.
- Змогти перейти від положення сидіння у багато інших положень.
- Виконувати різноманітні специфічні завдання в положенні сидіння.

"Сидіння" передбачає можливість сидіти у будь-якому положенні, включаючи W- сидіння, якщо немає додаткових вказівок.

Деякі інструктори висловлюють сумнів, що W-сидіння є прийнятним положенням для виконання багатьох тестів. Вони вважають, що дитині буде важко змінити положення, якщо вона звикла доданого положення. Вони вважають їм буде важко оцінити зміни, які відбулися, якщо дитина в одному випадку дитина сидить у положенні W-сидіння, а при наступному тестуванні сидить ногами вперед.

Багатьма також підтримується думка, що W-сидіння доцільно часто використовувати, оскільки воно є функціональною позою для дітей з ДЦП.

Якщо дитина виявляє схильність до сидіння у специфічних позах (включаючи W- сидіння), це повинно бути відзначено у коментарі. Якщо ці положення мають безпосередній вплив на результат тестів (позитивний чи негативний), у наступних тестуваннях вони можуть бути використані як вихідні положення.

В інструкціях до тестів даного субтесту використовуються наступні терміни:

- контроль положення голови;
- W-сидіння;
- піднімання голови вгору;
- піднімання голови до середньої лінії;
- фіксування верхніх кінцівок у певному положенні;
- без допомоги рук;
- сидіння на боці;
- з контролем;
- падіння, провалювання;
- «на чотирьох»;
- підтримка на руках;
- сидячи, стопи підтримуються у певному положенні;
- сидячи, стопи у вільному положенні;
- на підлозі;

18. Лежачи на спині, дитина підтягується за руки до сидіння з контролем голови за руки інструктора.

0. Не робить спроб контролю голови, коли її підтягують до сидіння.
1. Робить спроби контролю голови, коли її підтягують до сидіння.
2. Допомагає підтягувати до сидіння, певний час утримує голову.

3. Підтягується до сидіння з контролем голови.

Вихідне положення

Дитина лежить на спині, голова, бажано, по середній лінії, верхні і нижні кінцівки вигідно випрямлені.

Вказівки

Інструктор повинен бути у такій позі, щоб у дитини було достатньо місця, щоб сісти однак водночас знаходитися достатньо близько від дитини, щоб змогти надійно взяти її за руки. Працюючи з дітьми молодшого віку, інструктор може знаходитися збоку дитини. Якщо діти старшого віку, то інструктору часто доводиться розставляти їхні ноги широко, при цьому слід бути обережним, щоб не фіксувати їхні ноги.

Спочатку нахиліться вперед і надійно візьміть дитину за руки. Лікті дитини повинні бути максимально випрямлені, щоб згодом дитина могла підтягуватись до сидіння, згинаючи при цьому лікті у той час, як інструктор злегка відхиляється назад. Дітям потрібно вказати, що вони повинні підтягуватися до сидіння. Слід звертати увагу на ступінь контролю голови і наскільки дитина включається у процес підтягування до сидіння.

"Контроль голови" – це можливість тримати голову на лінії хребта чи злегка нахилену вперед.

Щоб отримати оцінку 3, дитина підтягнута до сидіння майже сама (у вихідному положенні лікті можуть не бути повністю випрямлені, однак важливо, щоб під час виконання тесту дитина зігнула лікті. Голова повинна бути по лінії хребта, злегка зігнута протягом всього виконання тесту.

Щоб отримати оцінку 1, діти повинні показати хоча б якісь спроби контролю голови у момент їх підтягування до сидіння.

Для оцінки 2 діти повинні допомагати у підтягуванні їх до сидіння і показати, що вони утримують голову протягом певного часу. Сюди також відносять випадки, якщо діти просто "повисають" на зігнутих ліктях, у той час як інструктор підтягує їх до сидіння. Або з певним провисанням голови, особливо на початку руху.

19. Лежачи на спині, перевертається направо і сідає.

0. Не робить спроб сісти, лежачи на правому боці.
1. Перевертається на праву сторону, робить спробу сісти.
2. Перевертається на праву сторону, частково сідає.
3. Перевертається на праву сторону, сідає.

Вихідне положення

Дитина лежить на спині, голова, бажано по середній лінії, верхні і нижні кінцівки вигідно випрямлені.

Вказівки

Запропонуйте дитині сісти, спочатку перевернувшись на правий бік. Для дітей, які часто роблять подібні рухи для того, щоб сісти, це завдання буде чітко зрозумілим. Однак тим дітям, для кого подібні рухи є зовсім новими, можливо потрібно дати детальніше пояснення.

Багато дітей з положення на спині спочатку перевертаються на живіт і тоді сідають. Це не співпадає з умовами даного підтесту, а отже, відповідає оцінці 0.

Якщо дитина перевернулася на праву сторону, оцінка визначається відповідно до загального правила: (1=менше, ніж 10%).

20. Лежачи на спині, перевертається на ліву сторону і сідає.

0. Не робить спроб сісти, лежачи на лівому боці.
1. Перевертається на лівий бік, робить спробу сісти.
2. Перевертається на лівий бік і частково сідає.
3. Перевертається на лівий бік і сідає.

Вихідне положення

Дитина лежить на спині, голова, бажано, по середній лінії, верхні і нижні кінцівки вигідно випрямлені.

Вказівки

Запропонуйте дитині сісти, спочатку перевернувшись на лівий бік. Для дітей, які часто роблять подібні рухи для того, щоб сісти, це завдання буде чітко зрозумілим. Однак, тим дітям, для кого подібні рухи є зовсім новими, потрібно дати детальніше пояснення.

Багато дітей спочатку перевертаються із спини на живіт і тоді сідають. Це не співпадає з умовами даного підтесту, і тому відповідає оцінці 0.

Якщо дитина перевертається на лівий бік, оцінка визначається згідно з загальним правилом: (1=менше, ніж 10%).

21. Сидить при підтримці за тулуб, піднімає голову вверх і утримує 3 секунди.

0. Не робить спроб підняти голову.
1. Робить спробу підняти голову.
2. Піднімає голову, однак не до вертикального положення, утримує 3 секунди.
3. Піднімає голову вверх, утримує 3 секунди.

Вихідне положення

Дитина вигідно сидить у будь-якому положенні, голова нахилена вперед.

Вказівки

Інструктор повинен знаходитися позаду дитини. Двома руками повинен підтримувати дитину за тулуб. Було б дуже бажано, щоб інша людина, стоячи спереду, тримала іграшку перед дитиною приблизно на рівні очей. Якщо це неможливо, то даний підтест варто виконувати перед

дзеркалом, і, таким чином, утримувати увагу дитини.

Запропонуйте дитині підняти голову і подивитись вперед на іграшку. Дитина повинна підняти голову вверх. "Вверх"- означає те, що голова досягнула вертикального положення. Це стосується виключно сагітальної площини, (а саме, очі дитини дивиться вперед, однак необов'язково знаходяться горизонтально.)

22. Сидить при підтримці за тулуб, піднімає голову до середньої лінії і утримує 10 секунд.

0. Не робить спроб підняти голову.
1. Піднімає голову, однак не досягає середньої лінії.
2. Піднімає голову до середньої лінії, утримує її < 10 секунд.
3. Піднімає голову до середньої лінії і утримує її 10 секунд.

Вихідне положення

Дитина вигідно сидить, голова нахилена вперед.

Вказівки

Інструктор повинен знаходитися позаду дитини, підтримуючи її двома руками за тулуб. Було б дуже бажано, щоб інша людина, стоячи спереду, тримала іграшку перед дитиною приблизно на рівні очей. Якщо це неможливо, то даний підтест варто виконувати перед дзеркалом, таким чином утримуючи увагу дитини.

Запропонуйте дитині подивитись вперед на іграшку. Дитина повинна підняти голову до "середньої лінії". Це означає те, що голова повинна розміщена вертикально в сагітальній та фронтальній площинах, (тобто дитина дивиться вперед і знаходяться горизонтально).

23. Сидить з опорою на руки 5 секунд.

0. Не сидить з опорою на руки.
1. Сидить з опорою на руки < 1 секунди.
2. Сидить з опорою на руки від 1 до 4 секунд.
3. Сидить з опорою на руки 5 секунд.

Вихідне положення

Дитина вигідно сидить, руки розміщені у положенні вигідному для опори. Це означає, що руки можуть знаходитися спереду, збоку чи будь-де на тулубі, наприклад на стегнах. Діти можуть також опиратися на одну руку чи одна рука може знаходитися на іншій (у випадку геміплегії). Будь-який контакт кінцівок з поверхнею тіла чи мату, спрямований на те, щоб утримати положення, може розглядатися як опора на руки.

Вказівки

Інструктор може бути у будь-якому положенні, яке є найбільш вигідним для дитини, щоб показати найкращий результат.

Працюючи з дітьми молодшого віку чи з важчим ступенем ураження, інструктор повинен

знаходитися позаду дитини, а інша людина спереду може захочувати дитину. Також добре виконувати дане завдання перед дзеркалом.

Дітей старшого віку можна просто попросити утримати тіло у певному положенні протягом певного часу.

24. Сидить на маті без опори на руки протягом 3 секунд.

0. Не сидить без опори на обидві руки.
1. Сидить, опираючись на одну руку.
2. Сидить без опори на руки < 3 секунд.
3. Сидить без опори на руки протягом 3 секунд.

Вихідне положення

Дитина вигідно сидить на маті, руки у будь-якому положенні.

Вказівки

Інструктор може знаходитися позаду або спереду дитини. Багато дітей можуть спочатку опиратись на руки, а згодом, виконуючи словесне прохання інструктора або після попередньої демонстрації, підняти одну чи дві руки.

Діти молодшого віку також можуть спочатку опиратись на руки, проте згодом їх потрібно спонукати підняти одну або обидві руки для того, щоб досягнути іграшку, що знаходиться перед ними, чи, заховаючи їх до ігор, у яких необхідні рухи двома руками, (наприклад плескання в долоні).

"Без допомоги рук"- означає те, що дитина не опирається на руки, намагаючись сісти або затриматись у положенні сидячи.

Допустимим є плескання в долоні чи стискання обох рук.

25. Сидить на маті, маленька іграшка знаходиться перед нею, нахилиючись вперед, дитина доторкається до іграшки і повертається у вихідне положення без опори на руки.

0. Не робить спроб нахилитись вперед.
1. Нахилиється вперед, однак не може повернутися у вихідне положення.
2. Нахилиючись вперед, доторкається до іграшки, повертається у вихідне положення, але з опорою на руки.
3. Нахилиється вперед, доторкається до іграшки, повертається у вихідне положення без опори на руки.

Вихідне положення

Дитина вигідно сидить на маті, положення рук може бути різним залежно від можливостей дитини, (для того, щоб отримати оцінку 3, завдання потрібно виконувати без допомоги рук. Також, дитина повинна впевнено сидіти, щоб виконувати даний тест.

Вказівки

Покладіть іграшку на достатній відстані від дитини так, щоб дитині потрібно було нахилитися вперед, щоб доторкнутися до іграшки. Це залежить від багатьох факторів, (зокрема: положення, у якому сидить дитина, амплітуда рухів руки, якою досягається іграшка і т. д.

Потрібно слідкувати, щоб дитина могла досягнути іграшку і їй було необхідно нахилитися вперед. У більшості випадків іграшка повинна бути приблизно між кісточками ніг, якщо у положенні сидячи ноги випрямлені вперед. Працюючи з дітьми старшого віку просто попросіть їх доторкнутись до іграшки і повернутись у вихідне положення, не опираючись при цьому на протилежну кінцівку.

З дітьми молодшого віку у даному випадку працювати значно важче. Прагнучи досягнути того, щоб верхні дитина виконувала завдання без допомоги рук, можна використовувати іграшку великих розмірів.

26. Сидячи на маті, доторкається до іграшки, що знаходиться під кутом 45 градусів справа позаду від дитини і повертається у вихідне положення.

0. Не робить спроб доторкнутися до іграшки.
1. Робить спроби досягнути іграшку, не може досягнути рукою позаду себе.
2. Досягає рукою позаду себе, однак не доторкається рукою до іграшки або не може повернутись у вихідне положення.
3. Доторкається до іграшки, що розміщена під кутом 45 градусів справа позаду від дитини, повертається у вихідне положення.

Вихідне положення

Дитина вигідно сидить на маті, можна у будь-якому положенні, включаючи W-сидіння. Положення рук може бути різним, однак дитина повинна впевнено сидіти, щоб виконати умови даного тесту.

Вказівки

Покладіть іграшку під кутом 45 градусів справа позаду від дитини приблизно на відстані випрямленої руки від дитини. Іграшка може лежати і на дальшій відстані, якщо це стимулює дитину до виконання завдання, але в жодному разі не повинна знаходитися ближче.

Дитина повинна повернутися направо і доторкнутися до іграшки. Деякі діти можуть доторкатися до іграшки, не повертаючи при цьому тулуб вправо. Це є допустимим, якщо вони доторкаються до іграшки правою рукою. Дітей старшого віку можна просто попросити повернутись і доторкнутися до іграшки правою рукою.

Звичайно у даному випадку працювати з дітьми молодшого віку значно важче. Працюючи з дітьми молодшого віку, інструктор може переміщати іграшку по правій стороні, таким чином привертаючи увагу дитини, і згодом покласти її у потрібному положенні. Можливо, дитина буде намагатися досягнути її. Важливо утримувати увагу дитини на іграшці. Для оцінки 2 “досягає позаду” рука повинна досягнути положення позаду себе (*великого вертлюга стегнової кістки*.)

27. Сидячи на маті, доторкається до іграшки, що лежить під кутом 45 градусів зліва позаду дитини.

0. Не робить спроб доторкнутися до іграшки.
1. Робить спроби досягнути іграшку, однак не досягає позаду себе.
2. Досягає позаду себе, однак не досягає до великого вертлюга стегнової кістки.
3. Доторкається до іграшки, що лежить під кутом 45 градусів, зліва позаду дитини.

Вихідне положення

Дитина вигідно сидить на маті у будь-якому положенні, включаючи W-сидіння. Положення рук може бути різним, однак дитина повинна впевнено сидіти, щоб виконувати умови даного тесту.

Вказівки

Покладіть іграшку на 45 градусів зліва позаду дитини, на відстані випрямленої руки від дитини. (Іграшка може лежати і далі, якщо це дає стимул дитині до виконання завдання, однак в жодному випадку вона не може знаходитися ближче). Дитина повинна повернутися вліво і доторкнутися до іграшки. Однак багато дітей доторкаються до іграшки, не повертаючи при цьому тулуб вліво. Це є допустимим, якщо дитина доторкається до іграшки лівою рукою.

Дітей старшого віку потрібно попросити повернутися вліво і доторкнутися до іграшки лівою рукою.

У даному випадку звичайно важче працювати з дітьми молодшого віку. Інструктор може переміщати іграшку по лівій стороні, щоб привернути увагу дитини, згодом поклавши її у потрібне положення. Можливо, дитина буде намагатися досягнути іграшку. Важливо весь час утримувати увагу дитини на іграшці. Для оцінки 2 "досягає назад"- рука повинна досягнути положення над *великим вертлюгом стегнової кістки*.

28. Сидить на правому боці без опори на руки 5 секунд.

0. Не сидить на правому боці.
1. Сидить на правому боці, опираючись двома руками 5 секунд.
2. Сидить на правому боці, опираючись на праву руку 5 секунд.
3. Сидить на правому боці без опори на руки 5 секунд.

Вихідне положення

Дитина сидить на правому боці (опора здійснюється на праву сідницю, обидві ноги зігнуті вправо, стопи по лінії лівого стегна або у положенні близькому до цього). Діти можуть починати виконувати дане завдання, опираючись двома руками, а потім опиратися лише правою рукою або зовсім без опори. Однак, якщо дитина опирається на мат, ліктя не повинні доторкатися поверхні мату, інакше положення дитини буде ближчим до лежання на боці, ніж сидіння на боці. Опора може здійснюватися на руки або на мат.

Вказівки

Запропонуйте дитині підняти ліву руку або обидві руки. Якщо Ви побачили, що дитина робить спробу виконати дане завдання, порахуйте до 5 (час 5 секунд). Якщо дитина не може утриматись в даному положенні протягом 5 секунд, запропонуйте їй виконати завдання, що відповідає нижчій оцінці.

Інструктор може будь-яким способом запевнитись, що дитина впевнено почувається у вихідному положенні, однак дитині не повинна надаватись жодна стороння підтримка, коли інструктор починає відлік часу (5секунд). Багатьох дітей буде значно легше спонукати до виконання даного завдання після попередньої демонстрації або ,якщо руки в них задіяні у різноманітних іграх, тоді дитина зможе розслабити руки, тобто не опиратись на них.

29. Сидить на лівому боці без опори на руки 5 секунд.

0. Не сидить на лівому боці.
1. Сидить на лівому боці, опираючись на обидві кінцівки 5 секунд.
2. Сидить на лівому боці, опираючись на ліву руку 5 секунд.
3. Сидить на лівому боці без опори на руки 5 секунд.

Вихідне положення

Дитина сидить на лівому боці, (опора здійснюється на ліву сідницю, обидві ноги зігнуті вліво, стопи знаходяться по лінії правого стегна або у положенні близькому до цього. Діти можуть починати виконувати дане завдання, опираючись на обидві руки, а згодом намагатися виконати даний підтест, опираючись на ліву руку і взагалі без опори руки. Руками можна опиратися на тулуб або мат. Якщо дитина опирається на мат, лікті не повинні доторкатися до поверхні мату, бо в інакше положення дитини буде ближчим до лежання на боці, а нвж до сидіння на боці. Опора руками може здійснюватися на тулуб або мат.

Вказівки

Запропонуйте дитині підняти праву руку або обидві руки. Якщо Ви побачили, що дитина може виконати дане завдання, порахуйте до 5 (час 5 секунд). Якщо дитина не може утриматись в даному положенні 5 секунд, запропонуйте їй завдання, що відповідає нижчій оцінці.

Інструктор може будь-яким способом забезпечити певне утримання вихідного положенні, однак дитині не повинна надаватись жодна стороння підтримка, коли починається відлік часу (5 секунд). Багатьох дітей буде легше спонукати до виконання даного підтесту після попередньої демонстрації або, якщо задіяти їхні руки у різноманітних іграх, тоді дитина може розслабити руки, тобто не опиратись на них.

30. Сидячи на маті, лягає на живіт, контролюючи рух.

0. Не робить спроб лягти на живіт, "з контролем".
1. Робить спроби лягти на живіт, "з контролем".
2. Лягає на живіт, падає, "без контролю".

3. Лягає на живіт "з контролем".

Вихідне положення

Дитина вигідно сидить на маті. Як і у попередніх тестах положення рук може бути різним залежно від можливостей дитини, однак для виконання даного тесту дитина повинна впевнено сидіти.

Вказівки

Передбачається, що діти будуть використовувати верхні кінцівки для того, щоб лягти на живіт "з контролем". "З контролем"- означає те, що рух є регульованим, чітко спрямованим. Дітей старшого віку можна просто попросити лягти на живіт. Дітей, які «падають» на живіт, попросіть намагатися лягати плавно. У деяких випадках є потрібною демонстрація. "Падіння"- означає те, що рух є неконтрольованим. Сюди не включаються випадки, коли діти падають випадково і тоді перевертаються на живіт.

Дітей молодшого віку можна заохотити перевернутись на живіт, даючи їм іграшку або книжку. Дітей молодшого віку досить важко спонукати перевернутись на живіт тому, що їм звичайно більше подобаються різноманітні варіанти положення "на чотирьох".

31. Сидячи на маті, ноги випрямлені вперед, перевертається у положення "на чотирьох" через праву сторону.

0. Не робить спроб перевернутися у положення "на чотирьох" через праву сторону.
1. Робить спроби перевернутися у положення "на чотирьох" через праву сторону.
2. Частково перевертається у положення "на чотирьох" через праву сторону.
3. Перевертається у положення "на чотирьох" через праву сторону.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина сидить на маті. Ноги вигідно випрямлені вперед. Це положення відрізняється від того, що використовувалося у тесті № 30. У даному випадку W-сидіння є недопустимим.

Вказівки

Передбачається, що діти будуть проходити через різноманітні варіанти сидіння на правому боці або вперед і вправо через праву ногу. Діти зможуть виконати це, якщо перенесуть опору на одну чи обидві руки. Неважливо, чи діти спочатку перенесуть опору на одну чи дві кінцівки і тоді випрямлять кінцівки, чи вони відразу перенесуть опору на руки. Однак діти не повинні спочатку перевернутись живіт, а потім стати у положення "на чотирьох". Це передбачено умовами підтесту № 41. Дітям старшого віку можна дати словесне пояснення, часто демонстрація є також необхідною. Для даного підтесту наочність є дуже важливою.

Дітей молодшого віку можна спонукати до виконання завдання, поклавши іграшку у відповідне положення. Дітям молодшого віку досить легко виконати умови даного підтесту, оскільки вони часто повзають "на чотирьох".

Оцінка визначається згідно з загальним правилом (1=менше, ніж 10%).

32. Сидячи на маті, ноги випрямлені вперед, перевертається у положення "на чотирьох" через ліву сторону.

0. Не робить спроб перевернутись у положення "на чотирьох" через ліву сторону
1. Робить спроби перевернутись у положення "на чотирьох" через ліву сторону.
2. Частково перевертається у положення "на чотирьох" через ліву сторону.
3. Перевертається у положення "на чотирьох" через ліву сторону.

Вихідне положення

Дитина сидить на маті. Ноги вигідно випрямлені вперед. Вихідне положення відрізняється від того, що було вказано в умовах підтесту №30. (У даному випадку в сидіння є недопустимим).

Вказівки

Передбачається, що діти будуть проходити через різноманітні варіанти сидіння на лівому боці або вперед і вліво через ліву ногу. Діти можуть виконати умови даного тесту, якщо перенесуть опору на руки. Неважливо, чи дитина опирається на передпліччя, чи відразу переносить опору на руки. Однак діти не повинні спочатку перевертатись на живіт, а потім у положення "на чотирьох". Перевертання спочатку на живіт, а потім у положення "на чотирьох" оцінюється в умовах тесту № 41.

Дітям старшого віку можна дати словесне пояснення. Часто буде потрібною демонстрація чи попереднє виконання завдання разом з інструктором. У багатьох випадках необхідною буде попередня демонстрація.

Дітей молодшого віку можна спонукати до виконання даного завдання, поклавши іграшку у відповідне положення. Умови даного підтесту звичайно легко виконати дітям молодшого віку, оскільки вони часто повзають "на чотирьох".

Оцінка визначається згідно з загальним правилом (1=менше, ніж 10%).

33. Сидячи на маті, розвоти на 90 градусів без допомоги рук.

0. Не робить спроб зробити розворот.
1. Робить спроби зробити розворот.
2. Робить розворот на 90 градусів з допомогою рук.
3. Робить розворот на 90 градусів без допомоги рук.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина може сидіти у будь-якому положенні сидячи. Положення верхніх кінцівок залежить від того, чи дитина буде допомагати собі руками. Дитина повинна впевнено сидіти, для того, щоб виконати умови даного тесту

Вказівки

Запропонуйте дитині розвернутись вправо або вліво (напрямок не має значення). Багатьом дітям необхідною буде демонстрація. Працюючи з дітьми молодшого віку, використовуйте

іграшку. Діти можуть робити розворот, шукаючи іграшку. Аналогічно з розворотом, лежачи на животі, бажано, щоб іграшка лежала під кутом 90^0 градусів, однак у полі зору дитини. На жаль, часто діти молодшого віку переходять у положення "на чотирьох", замість того, щоб робити розвороти.

Оцінка 2- "з допомогою рук"- передбачає те, що допомагати руками можна будь-яким чином : руки і ноги рухаються по поверхні мату або руками опиратися на ноги. Це може допомогти для підтримання рівноваги чи руху.

Оцінка 3- "без допомоги рук" передбачає, що верхні кінцівки не повинні допомагати робити розвороти. Руки можуть знаходитися в будь-якому іншому положенні на тулубі чи у повітрі, включаючи випадки, коли дві руки стиснуті разом.

34. Сидіння на лавочці, без допомоги рук та опори на ноги протягом 10 секунд.

0. Не сидить на лавочці.
1. Сидить на лавочці, опираючись руками і ногами, 10 секунд.
2. Сидить на лавочці без допомоги рук, але з опорою на ноги, 10 секунд.
3. Сидить на лавочці без допомоги рук та опори на ноги 10 секунд.

Вихідне положення

Дитина сидить на лавочці, коліна на краю лавочки, ноги звисають. Положення верхніх і нижніх кінцівок залежить від можливостей дитини.

Для отримання оцінки 3 дитина повинна сидіти на великій лавочці, ноги повинні вільно звисати (див. опис обладнання). Для отримання оцінки 2 дитина також може залишатися на великій лавочці, однак стопи можуть стояти на лавочці менших розмірів або, сидячи на маленькій лавочці, дитина може стопами стояти на підлозі. (див. опис обладнання).

Вказівки

Посадіть дитину на велику лавочку, цим самим створивши умови для досягнення результату, що дорівнює оцінці 3 ноги вільно звисають. Якщо дитина впевнено сидить, попросіть її підняти руки і не опиратися на них. Тоді інструктор може почати відлік часу (10 секунд).

Якщо дитина не може утриматися в даному положенні протягом 10 секунд, запропонуйте їй обпертись ногами, і лише при необхідності опиратися на руки.

Визначивши можливості дитини, їй потрібно дати можливість зробити до трьох спроб, виконуючи завдання кожного рівня. Враховуючи це, інструктор зможе визначити оптимальний рівень можливостей дитини, виставивши при цьому відповідну оцінку. Слід пам'ятати, що для отримання відповідної оцінки, дитина повинна утриматись у потрібному положенні 10 секунд.

35. Стояння : сідає на маленьку лавочку.

0. Не робить спроб сісти на лавочку.
1. Робить спроби сісти на лавочку.
2. Частково сідає на маленьку лавочку.
3. Сідає на маленьку лавочку з положення стоячи.

Вихідне положення

Дитина стоїть перед маленькою лавочкою (див. опис обладнання).

Дитина може бути повернутою обличчям до лавочки чи у протилежну сторону, або знаходитись паралельно з нею. У вихідному положенні дитина може стояти самостійно або притримуючись однією чи двома руками за лавочку. Однак недопустимо, щоб дитина опиралась на лавочку тулубом.

Вказівки

Мета цього тесту - з'ясувати можливість дитини перейти від стояння до сидіння на лавочці. Дитина може сідати на лавочку будь-яким способом. Деякі діти можуть виповзти на лавочку і тоді, перевернувшись, сісти.

Запропонуйте дітям старшого віку сісти на лавочку. Дітям молодшого віку необхідною буде демонстрація або заохочення іграшкою. Оцінка визначається згідно з загальним правилом (1= менше, ніж 10%). Для того, щоб отримати оцінку 1, дитина повинна показати хоча б якісь намагання сісти на лавочку.

36. Дитина, знаходячись на підлозі, сідає на маленьку лавочку.

0. Не робить спроб сісти на маленьку лавочку.
1. Робить спроби сісти на маленьку лавочку.
2. Частково сідає на маленьку лавочку.
3. Сідає на маленьку лавочку.

Вихідне положення

Дитина знаходиться на підлозі перед лавочкою. Дитина може знаходитись у будь-якому положенні, окрім стояння. Це може бути будь-яке положення лежачи, сидячи, а також стояння на колінах або " на чотирьох".

Дитина може бути повернута обличчям до лавочки або в протилежну сторону, чи знаходитись паралельно до неї.

Вказівки

Протилежно до умов тесту № 35, мета даного тесту - з'ясувати можливість дитини підтягнутися з підлоги щоб, сісти на маленьку лавочку. Подібно до умов підтесту № 35, діти можуть сісти будь-яким способом. Багато дітей спочатку встануть, однак, деякі з них просто підтягнуться на лавочку, не переходячи перед цим до положення стояння.

Запропонуйте дітям старшого віку сісти на лавочку, перед цим продемонструвавши це,

якщо є необхідність. Дітей потрібно заохочувати, оскільки дане завдання вимагає значних фізичних зусиль з їхнього боку. Заохотити дитину можна, якщо покласти іграшку у відповідне положення. У даному випадку оцінка визначається згідно з загальним правилом (1= менше, ніж 10%). Подібно до умов тесту № 35, якщо дитина робить хоча б якісь спроби сісти на лавочку, це відповідає оцінці 1. Сюди також включаються випадки, коли дитина робить спроби піднятися з вихідного положення і рухається до лавочки.

Оцінка 2 (від 10% до менше, ніж 100%) передбачає, що дитина може встати біля лавочки (або піднятися майже до положення стояння, притримуючись за лавочку). Деякі інструктори висловлюють сумнів стосовно загальних принципів визначення оцінки, що стосується даного підтесту.

Процент виконання завдання можна визначити, пам'ятаючи вихідне положення та положення, яке необхідно досягнути для отримання оцінки 3.

37. Дитина, заходячись на підлозі, сідає на велику лавочку.

0. Не робить спроб сісти на велику лавочку.
1. Робить спроби сісти на велику лавочку.
2. Частково сідає на велику лавочку.
3. Сідає на велику лавочку.

Вихідне положення

Дитина знаходиться на підлозі перед лавочкою. "На підлозі" - означає будь-яке положення, окрім стояння. Це може бути будь-яке положення сидячи лежачи, а також стоячи на колінах і "на чотирьох".

Варто звернути увагу на опис великої лавочки у списку обладнання.

Вказівки

Метою цього підтесту є визначення можливості дитини, піднявшись з підлоги, сісти на велику лавочку. Подібно до умов підтестів № 35 і № 36, дитина може сісти будь-яким способом.

Запропонуйте дітям старшого віку піднятися на лавочку і сісти. Демонстрація допоможе дітям обрати правильну стратегію виконання завдання. У даному випадку заохочення є дуже важливим тому, що дітям потрібно прикласти значних фізичних зусиль. Дітям молодшого віку часто подобатися підніматися на високі меблі, однак інструктору важливо спонукати дитину сісти, повторно демонструючи їм виконання вправи та заохочуючи їх.

Оцінка даного підтесту визначається згідно з загальним правилом (1= менше, ніж 10%). Подібно до умов підтестів № 35 і № 36, якщо дитина робить хоча б якісь спроби піднятися на лавочку, це відповідає оцінці 1. Сюди ж включаються випадки, якщо дитина робить спроби піднятися з вихідного положення і рухається до лавочки. Оцінка 2 (від 10% до менше, ніж 100%) виставляється, якщо дитина може встати біля лавочки або піднятися майже до положення стояння, притримуючись за лавочку.

ПОВЗАННЯ І СТОЯННЯ НА КОЛІНАХ.

Цей субтест налічує 14 тестів, що стосуються різноманітних аспектів положення "на чотирьох" та стояння на колінах. Це передбачає можливість дитини :

- Переходити і утримуватися у різноманітних варіантах положень "на чотирьох" і стоячи на колінах.
- Рухатися вперед, лежачи на животі, у положенні "на чотирьох", та стоячи на колінах.
- Виконувати специфічні завдання у положенні "на чотирьох".

У даному субтесті зустрічаються наступні терміни, яким дається пояснення у розділі "Пояснення термінів" або безпосередньо у вказівках до виконання завдань. Вони подані у послідовності їхнього вживання в тексті:

- повзання на животі (плазування);
- стояння "на чотирьох";
- повзання на колінах і руках (рухи рук і ніг не повинні бути почерговими);
- рухи ривками (сюди відноситься "повзання скачками", а також рухи дитини вперед у положенні сидячи, використовуючи верхні або нижні кінцівки;
- альтернуюче повзання;
- стояння на колінах з піднятим тазом;
- підтримка за лавочку;
- використання верхніх кінцівок;
- без допомоги рук;
- стояння на одному коліні;
- ходіння на колінах;

38. Лежання на животі, повзе (плазує) вперед 6 футів (приблизно 1,829 м).

0. Не робить спроб плазувати вперед.
1. Плазує вперед < 2 футів (0,61 м).
2. Плазує вперед від 2 до 6 футів (від 0,61 до 1,829 м.).
3. Плазує вперед 6 футів (1,829 м).

Вихідне положення

Дитина вигідно лежить на животі на одному з кінців мату довжиною 8 футів (приблизно 2,439 м).

Вказівки

Запропонуйте дитині рухатися вперед на животі, використовуючи верхні і нижні кінцівки.

"Плазування" –це рух вперед, лежачи на животі з допомогою кінцівок. Сюди відносяться будь-які варіанти пересування на животі.

Покладіть іграшку на необхідній відстані від дитини так, щоб це була мета, до якої повинна рухатись дитина. Відстань повинна бути більшою 6 футів для того, щоб дитина проповзла не менше 6 футів, щоб досягнути іграшку. Приблизно визначити відстань, пройдену дитиною, можна, оцінюючи пересування якоїсь частини тіла дитини, (однак не руки). Дітям молодшого віку, які часто повзають "на чотирьох", буде важко зрозуміти дане завдання навіть після попередньої

демонстрації. Використання своєрідного "низького тунелю", який би не давав можливості дитині повзати "на чотирьох" може у значній мірі допомогти.

39. Положення "на чотирьох", опора на руки і коліна протягом 10 секунд.

0. Не може утримуватися на руках і колінах.
1. Може стояти на руках і колінах < 3 секунд.
2. Стоїть на руках і колінах від 3 до 9 секунд.
3. Стоїть на руках і колінах протягом 10 секунд.

Вихідне положення

Дитину необхідно поставити у вигідне положення "на чотирьох". Положення "на чотирьох" передбачає, що дитина повинна опиратися на руки і коліна. Голова, руки, таз не повинні доторкатися до поверхні мату чи бути нижче рівня ніг. Положення кінцівок може бути різним.

Вказівки

Якщо дитина вигідно почувається, стоячи "на чотирьох", запропонуйте їй утримувати дане положення протягом потрібного часу. Якщо при цьому її увага буде сконцентрована на певному предметі, що знаходиться перед нею, це полегшить виконання завдання. Інструктор не повинен допомагати дитині, коли почався відлік часу.

Якщо дитина робить якусь помітну спробу, хоча б на короткий час утримати потрібне положення без допомоги інструктора, виставляється оцінка 1.

40. Положення "на чотирьох", сідає без допомоги рук.

0. Не робить спроб сісти.
1. Робить спроби сісти.
2. Сідає з допомогою рук.
3. Сідає без допомоги рук.

Вихідне положення

Вигідно поставте дитину на маті у положення "на чотирьох". Для того, щоб виконати умови даного тесту, дитина повинна утримувати положення "на чотирьох".

Вказівки

Запропонуйте дитині сісти. Дітям молодшого віку необхідною буде демонстрація чи навіть спочатку певна допомога у виконанні завдання перед спробою самостійного виконання завдання. Для того, щоб спонукати дитину сісти без допомоги рук часто доводиться задіювати руки дитини у різноманітних іграх. Якщо дитина опирається на одну або дві руки, виставляється оцінка 2.

41. Лежання на животі, дитина стає "на чотири", опираючись на руки і коліна.

0. Не робить спроб стати "на чотири".

1. Робить спроби "на чотири".
2. Частково стає "на чотири".
2. Стає "на чотири", опираючись на руки і коліна.

Вихідне положення

Дитина вигідно лежить на животі.

Вказівки

Запропонуйте дитині стати "на чотири". Слід пам'ятати, що положення "на чотирьох" може бути різним.

Діти молодшого віку часто спонтанно будуть ставати "на чотири", однак в інших випадках, необхідними будуть словесні заохочення або розміщення іграшки у потрібному положенні.

Оцінка визначається згідно з загальним правилом: (1= менше, ніж 10%). Допускаються певні варіації переходу у положення "на чотирьох".

42. Положення "на чотирьох", випрямлення правої верхньої кінцівки вперед, рука вище рівня плеча.

0. Не робить спроб випрямити праву руку вперед.
1. Робить спроби випрямити праву руку вперед.
2. Частково випрямляє праву руку вперед.
3. Випрямляє праву руку вперед вище рівня плеча.

Вихідне положення

Дитина повинна знаходитися у вигідному положенні "на чотирьох." Для того, щоб робити спроби виконати дане завдання, дитина повинна утримуватись у положенні "на чотирьох".

Вказівки

Дітям старшого віку можна просто запропонувати випрямити праву руку вперед, вище рівня плеча. Багатьом дітям необхідне заохочення для того, щоб вони змогли дотягнутись правою рукою до руки інструктора або іграшки.

Розміщення іграшки є дуже важливим, оскільки саме воно є тим фактором, що спонукає дитину випрямити праву руку вперед і досягнути рукою вище рівня плеча.

Положення лівої руки і нижніх кінцівок не є важливим, допоки дитина утримує положення "на чотирьох". Оцінка визначається згідно з загальним правилом (1= менш, ніж 10%).

Якщо дитина тягнеться правою кінцівкою вперед, рука вище рівня плеча, однак лікоть не до кінця випрямляється, виставляється оцінка 3, оскільки у даному випадку значно важливішим є те, що дитина тягнеться правою рукою вперед, а не те чи вона повністю випрямляє лікоть. Однак дитина повинна випрямити кінцівку настільки, щоб рука була впереді вище голови.

43. Положення "на чотирьох" випрямлення лівої верхньої кінцівки вперед, рука вище рівня плеча.

0. Не робить спроб випрямити ліву руку вперед.

1. Робить спроби випрямити ліву руку вперед.
2. Частково випрямляє ліву верхню руку вперед.
3. Випрямляє ліву руку вперед вище рівня плеча.

Вихідне положення

Дитинна повинна знаходитися у вигідному положенні "на чотирьох". Щоб дитина могла виконувати дане завдання, вона повинна утримуватись у положенні "на чотирьох".

Вказівки

Дітям старшого віку можна просто запропонувати випрямити ліву руку вперед вище рівня плеча. Багатьом дітям необхідне заохочення для того, щоб вони змогли дотягнутись лівою рукою до руки інструктора або іграшки.

Розміщення іграшки є дуже важливим, оскільки саме воно є тим фактором, що спонукає дитину випрямити ліву руку вперед і тягнутись рукою вище рівня плеча.

Положення правої руки і нижніх кінцівок не є важливим, допоки дитина утримується у положенні "на чотирьох". Оцінка визначається згідно з загальним правилом (1= менше, ніж 10%).

Якщо дитина тягнеться лівою кінцівкою вперед, рука вище рівня плеча, при цьому не випрямляючи до кінця лікоть, виставляється оцінка 3, оскільки у даному випадку важливо, щоб дитинна тягнулась лівою рукою вперед вище рівня плеча. Повне випрямлення ліктя у даному випадку не має визначального значення.

Однак дитина повинна випрямити ліву кінцівку настільки, щоб рука була впереді вище голови.

44. Положення "на чотирьох", повзає або рухається "ривками" вперед 6 футів (1,829м.).

0. Не робить спроб повзати або рухатися "ривками" вперед.
1. Повзає або рухається "ривками" вперед < 2 футів 0,61м.
2. Повзає або рухається "ривками" вперед від 2 до 5 футів (від 0,61 м до 1,525 м).
3. Повзає або рухається "ривками" 6 футів (1,829 м.).

Вихідне положення

Дитина повинна знаходитись у вигідному положенні "на чотирьох". Довжина мату 8 дюймів (2,440 м.). Дитина повинна хоча б короткочасно утримуватися у положенні "на чотирьох", щоб могли виконувати дане завдання.

Вказівки

Запропонуйте дитині повзти вперед на руках колінах або рухатись ривками до кінця мату.

"Повзання"- це рух на руках і колінах. Рухи рук і ніг не повинні бути почерговими.

"Рух ривками" може включати "скакання зайчиком" або "пересування сидячи", при якому дитина рухається з допомогою рук.

У вихідному положенні дитина повинна стояти "на чотирьох", не зважаючи на те, що

дитина буде рухатись ривками.

Іграшка може бути тією метою, до якої повинна намагатись доповзти дитина. Іграшка повинна знаходитися на відстані більше 6 дюймів, щоб дитина не проповзла меншої відстані.

У вихідному положенні іграшка може знаходитись близько від дитини. Інструктор може поступово віддаляти, спонукаючи дитину повзти, щоб дістати її.

45. Положення, стоячи “на чотирьох”, повзе альтернуюче вперед 6 футів

0. Не робить спроб альтернуючого повзання.
1. Повзає альтернуюче вперед < 2 футів.
2. Повзає альтернуюче вперед від 2 до 5 футів.
3. Повзає альтернуюче вперед 6 футів.

Вихідне положення

Дитина повинна вигідно стояти “на чотирьох” на одному з кінців мату довжиною 8 футів.(2,440 м.). Дитина повинна утримуватись у положенні “на чотирьох”, щоб змогти виконувати умови даного тесту.

Вказівки

Запропонуйте дитині проповзти альтернуюче до протилежного кінця мату.

“Альтернуюче повзання”- це переміщення на руках і колінах з почерговими рухами верхніх і нижніх кінцівок. Ці почергові рухи необов’язково повинна бути скоординовані. Повзання скачками і рухи ривками, є недопустимими.

Багатьом дітям слід нагадувати, що потрібно повзати альтернуюче, а не “скачками”. Іграшку потрібно покласти так, щоб вона була метою, до якої повинна доповзти дитина. Іграшка повинна лежати на відстані більше 6 футів від дитини, так, щоб запевнитись, що дитина проповзла не менше 6 футів, щоб дістати її. У вихідному положенні іграшка може знаходитись близько від дитини, однак у процесі виконання завдання інструктор може поступово переміщати її далі, таким чином спонукаючи дитину рухатись вперед, щоб дістати її.

46. Стояння “на чотирьох”, повзає вверх по сходах 4 кроки на руках і колінах / стопах.

0. Не робить спроб повзти вверх по сходах.
1. Може виповзти вверх на 1 сходинку на руках і колінах / стопах.
2. Повзає вверх 2-3 сходинки на руках і колінах / стопах.
3. Повзає вверх 4 сходинки на руках і колінах / стопах.

Вихідне положення

Дитина повинна вигідно стояти “на чотирьох” перед підвищенням довжиною 4-6 стандартних сходинок і висотою приблизно по 7 дюймів (приблизно 17,5 см). Якщо для дитини краще, вона може починати виконувати дане завдання стоячи.

Вказівки

Запропонуйте дитині проповзти вверх по сходах. Дітям молодшого віку необхідною буде демонстрація і подальше заохочення за допомогою іграшок.

Інструктор повинен знаходитися ззаду дитини, щоб у разі потреби підстрахувати її при падінні.

Дитина може повзти чи плазувати будь-яким способом. Допускається навіть, щоб дитина рухалась вверх по сходах по одній сходинці. Однак недопустимо, щоб дитина піднімалась задом у сидячому положенні.

Щоб одержати оцінку 3, дитина повинна руками і ногами дістатись четвертої сходинки.

Деякі діти вважатимуть, що вони виконали завдання, діставши руками до четвертої сходинки. У такому разі варто використовувати підвищення на 6 сходинок, щоб бути певним, що дитина руками і ногами досягнула потрібної відстані.

47. Положення "на чотирьох", повзе задом наперед вниз 4 сходинки.

0. Не робить спроб повзти задом наперед вниз по сходах.
1. Повзе задом наперед вниз 1 сходинку на руках і колінах / стопах.
2. Повзе задом наперед вниз 2-3 сходинки на руках і колінах / стопах.
3. Повзе задом наперед вниз 4 сходинки на руках і колінах / стопах.

Вихідне положення

Дитина повинна вигідно стояти "на чотирьох" на вершині підвищення, що має від 4 до 6 сходинок стандартного розміру висотою по 7 дюймів (17,5 см.).

Вказівки

Запропонуйте дитині повзти вниз по сходах по одній сходинці. Для дітей молодшого віку необхідною буде демонстрація і подальше заохочення іграшками. Інструктор повинен знаходитися ззаду дитини, щоб зможти підстрахувати її у випадку падіння. Багато дітей неохоче виконують дане завдання, при цьому вони потребують особливої уваги і постійного заохочення. Однак інструктор не повинен торкатись дитини у той час, коли вона робить спробу виконати завдання.

При виконанні даного тесту дитина може повзати чи плазувати будь-яким способом. важливо, щоб дитина рухалась вниз по одній сходинці задом наперед.

Недопустимо, щоб дитина рухалась передом вниз у сидячому положенні або сповзала вниз, лежачи на животі. Щоб одержати оцінку 3, дитина повинна руками і ногами дістатись четвертої сходинки. Багато дітей будуть вважати, що вони виконали завдання, діставши ногами підлоги. Якщо на підвищенні з чотирма сходинками дитина не пройшла потрібної відстані, варто використовувати підвищення з шістьма сходинками.

48. Сидіння на маті, дитина стає на коліна з піднятим тазом з допомогою рук і утримується в даному положенні протягом 10-ти секунд.

0. Не може утриматись у положенні стоячи на колінах.
1. Утримує положення стоячи на колінах протягом 10-ти секунд.
2. Стає на коліна піднявши таз, біля лавочки, утримується в даному положенні протягом 10-ти секунд.
3. Стає на коліна піднявши таз, з допомогою рук утримується в даному положенні без рук протягом 10-ти секунд.

Вихідне положення

Це один з небагатьох тестів, у якому вихідне положення може бути різним.

Для отримання оцінки 3 посадіть дитину на маті у будь-якому положенні.

Для отримання оцінки 2 також посадіть дитину на маті у будь-якому положенні, однак перед лавочкою.

Для отримання оцінки 1 поставте дитину на коліна, з піднятим тазом, притримуючись за лавочку.

Вказівки

Для того, щоб переконатись, чи зможе дитина стати на коліна з піднятим тазом із положення сидячи, і чи потрібна буде при цьому підтримка за лавочку, дитина повинна мати змогу зробити принаймні три спроби, виконуючи умови даного підтесту. У даному випадку повне випрямлення тазу не є обов'язковим, оскільки сідниці все одно не доторкаються до стоп або мату.

Для отримання оцінки 3 запропонуйте дитині стати на коліна з піднятим тазом, з допомогою рук.

"З допомогою рук" передбачає те, що руки можуть знаходитися у будь-якому положенні на маті чи будь-де на тулубі так, щоб це допомагало дитині стати на коліна.

Допустимо також, щоб дитина стала на коліна без допомоги руками.

Якщо дитина стоїть на колінах з піднятим тазом, запропонуйте їй утриматись в даному положенні протягом 10-ти секунд.

Для отримання оцінки 2 запропонуйте дитині стати на коліна з піднятим тазом, притримуючись за лавочку для рівноваги двома руками. Якщо дитина стала на коліна, запропонуйте їй утримати дане положення протягом 10-ти секунд. Протягом цих 10-ти секунд дитина може притримуватися однією або двома руками за лавочку чи вивільнити кінцівки.

Будь-яка підтримка за лавочку передбачає отримання оцінки 2.

Для отримання оцінки 1 дитина повинна утриматись, стоячи на колінах, протягом 10 секунд, притримуючись за лавочку однією або двома руками.

Для отримання оцінки вище 0 дитина повинна утриматись в потрібній позі протягом 10 секунд. Багато дітей стають на коліна лише для того, щоб встати. У даному випадку варто використовувати іграшку для того, щоб відволікти увагу дитини і таким чином затримати її у

положенні стоячи на колінах протягом потрібного часу.

49. Стояння на колінах з піднятим тазом, стає на праве коліно з допомогою рук. Утримується в даному положенні без рук протягом 10-ти секунд.

0. Не утримує положення стояння на правому коліні.
1. Стоїть на правому коліні протягом 10-ти секунд біля лавочки.
2. Стає на праве коліно біля лавочки, утримується протягом 10-ти секунд.
3. Стає на праве коліно з допомогою рук, утримується без рук протягом 10-ти секунд.

Вихідне положення

Вихідне положення може бути різним.

Для отримання оцінки 3 поставте дитину на коліна з піднятим тазом.

Для отримання оцінки 2 також поставте дитину на коліна з піднятим тазом, однак перед лавочкою.

Для отримання оцінки 1 поставте дитину на праве коліно з підтримкою за лавочку. Якщо дитина взагалі не може стояти на колінах, навіть притримуючись за лавочку, оцінка дорівнює 0.

Вказівки

Для того, щоб переконатись, чи зможе дитина стати на праве коліно, стоячи на двох колінах з піднятим тазом, і чи потрібна буде при цьому підтримка за лавочку, дитина повинна мати змогу зробити принаймні три спроби, виконуючи умови даного підтесту.

"Стояння на одному коліні" означає, що опора відбувається на одне коліно і стопу протилежної кінцівки. Важливо, щоб сідниці не доторкалися до стоп або мату.

Для отримання оцінки 3 запропонуйте дитині стати на праве коліно з допомогою рук.

Допустимо також, щоб дитина стала на праве коліно без допомоги рук. Якщо дитина стоїть на правому коліні, запропонуйте їй без допомоги рук утриматися в даному положенні протягом 10 секунд.

Для отримання оцінки 2 запропонуйте дитині стати на праве коліно, притримуючись за лавочку одною чи двома руками для підтримання рівноваги. Якщо дитина стоїть на правому коліні, запропонуйте їй утриматись в даному положенні протягом 10 секунд. Дитина може протягом 10 секунд притримуватися одною чи двома руками за лавочку або вивільнити руки.

Будь-яка підтримка за лавочку чи то під час переходу у положення стояння на одному коліні, чи під час утримання в даного положення протягом 10-ти секунд, передбачає отримання оцінки 2 або навіть і нижчої.

Для отримання оцінки 1 запропонуйте дитині, стоячи на правому коліні, утриматись в даному положенні протягом 10-ти секунд, притримуючись однією або двома руками за лавочку.

Для отримання оцінки вище 0 дитина повинна утриматись у потрібній позі протягом 10-ти

секунд. Багато дітей стають на одне коліно лише для того, щоб встати, а деякі діти взагалі не використовують дану позу. Використання іграшки допоможе відволікти увагу дитини і таким чином спонукати її утриматись у потрібному положенні протягом 10 секунд.

50. Стояння на колінах з піднятим тазом, стає на ліве коліно з допомогою рук. Утримується в даному положенні без рук протягом 10-ти секунд.

0. Не утримує положення стояння на лівому коліні.
1. Стоїть на лівому коліні протягом 10 секунд біля лавочки.
2. Стає на ліве коліно біля лавочки, утримується протягом 10 секунд.
3. Стає на ліве коліно, з допомогою рук, утримується без рук протягом 10 секунд.

Вихідне положення

Вихідне положення може бути різним.

Для отримання оцінки 3 поставте дитину на коліна з піднятим тазом.

Для отримання оцінки 2 поставте дитину на коліна, однак перед лавочкою.

Для того, щоб отримати оцінку 1, поставте дитину на ліве коліно, притримуючись за лавочку. Якщо дитина взагалі не може стояти на колінах, навіть притримуючись за лавочку, оцінка дорівнює 0.

Вказівки

Для того, щоб переконатись, чи зможе дитина стати на ліве коліно, стоячи на колінах з піднятим тазом, і чи потрібна буде їй при цьому підтримка за лавочку, дитина повинна мати змогу зробити принаймні три спроби, виконуючи умови даного тесту.

"Стояння на одному коліні" передбачає, що опора відбувається на одне коліно і стопу протилежної кінцівки. Важливо, щоб сідниці не доторкалися до стоп або мату.

Для отримання оцінки 3 запропонуйте дитині стати на ліве коліно з допомогою рук. Допустимо також, щоб дитина стала на ліве коліно без допомоги рук. Якщо дитина стоїть на лівому коліні, запропонуйте їй утримати дане положення без допомоги рук.

Для отримання оцінки 2 запропонуйте дитині стати на ліве коліно, притримуючись одною чи двома руками за лавочку для утримання рівноваги. Якщо дитина стоїть на лівому коліні, запропонуйте їй утримати дане положення протягом 10-ти секунд, при цьому вона може притримуватися одною чи двома руками за лавочку або вивільнити руки.

Будь-яка підтримка за лавочку чи то під час переходу у положення стояння на лівому коліні, чи під час утримування даного положення протягом 10 секунд, передбачає одержання оцінки 2 або навіть нижчої.

Для отримання оцінки 1 запропонуйте дитині утримати потрібне положення протягом 10-ти секунд, притримуючись однією або двома руками за лавочку.

Для отримання оцінки вище 0 дитина повинна утримати потрібне положення протягом 10-

ти секунд. Багато дітей стають на одне коліно лише для того, щоб встати, а деякі взагалі не використовують даної пози. Використання іграшки допоможе відволікти увагу дитини і таким чином спонукати її утриматись у потрібному положенні протягом 10-ти секунд.

51. Стояння на колінах з піднятим тазом, проходить вперед 10 кроків без допомоги рук.

0. Не робить спроб ходити на колінах вперед.
1. Проходить на колінах вперед 10 кроків, притримуючись обома руками за лавочку.
2. Проходить на колінах вперед 10 кроків, притримуючись однією рукою за лавочку.
3. Проходить на колінах вперед 10 кроків без допомоги рук.

Вихідне положення

Дитина стоїть на маті на колінах з піднятим тазом.

Для отримання оцінки 1 дитина може притримуватися двома руками за маленьку лавочку, паралельні бруски чи будь-що інше, що може замінити це. Для отримання оцінки 2 дитина також може притримуватися, проте однією рукою. Однак, не можна, щоб опорою для дитини була інша людина. Якщо для опори використовувалися інші допоміжні засоби, це потрібно вказати у коментарях, і також використати дані засоби під час наступного тестування.

Для отримання оцінки 3 дитина повинна іти на колінах з піднятим тазом без допомоги рук.

Для того, щоб виконати умови даного підтесту, дитина повинна утримувати стояння на колінах з піднятим тазом з допомогою двох рук.

Вказівки

Запропонуйте дитині пройти на колінах вперед принаймні 10 кроків. Один крок означає рух однієї ноги від початку відштовхування до опускання її на підлогу.

Слід взяти до уваги, що для одержання однієї з трьох можливих оцінок, дитина повинна пройти вперед 10 кроків.

Для того, щоб визначити, потрібно чи ні дитині підтримуватись за допоміжні засоби, а також необхідність підтримки однією чи двома руками, (у випадку необхідності можна також з'ясувати, які саме допоміжні засоби є найбільш оптимальними для дитини), дитині потрібно надати можливість зробити декілька спроб, виконуючи умови даного підтесту.

Також потрібно буде визначити, яка поверхня є найбільш сприятливою для дитини для переміщення на колінах, а також те, чи допоміжні засоби легко пересуваються по поверхні під час ходьби дитини.

СТОЯННЯ

Цей субтест налічує 13 тестів, що стосуються різних аспектів стояння. Сюди включається можливість дитини:

- утримуватися у різноманітних положеннях стоячи;
- встати з різноманітних положень;
- виконувати специфічні завдання, стоячи;

Дитина не повинна бути у туфлях, виконуючи умови кожного з даних підтестів.

У даному субтесті зустрічаються наступні терміни, яким дається пояснення у розділі "Пояснення термінів" або безпосередньо у вказівках до виконання завдань. Вони подані у послідовності їхнього вживання у тексті.

- на підлозі
- стояння
- підтримка (фіксація) у певному положенні
- без допомоги верхніх кінцівок
- стояння на колінах з піднятим тазом
- стояння на одному коліні
- "падіння" (провалювання)
- з контролем
- сидіння на корточках (присідання)

52. На підлозі підтягується до стояння, притримуючись за велику лавочку.

0. Не робить спроб підтягуватися до стояння.
1. Робить спроби підтягуватися до стояння, притримуючись за велику лавочку.
2. Частково підтягується до стояння.
3. Підтягується до стояння, притримуючись за велику лавочку.

Вихідне положення

Дитина знаходиться на підлозі перед великою лавочкою. На підлозі дитина може знаходитися у будь-якому положенні, окрім стояння. Це може бути будь-яке положення лежачи, сидячи, стоячи "на чотирьох" або стоячи на колінах. Дитина може бути повернена до лавочки будь-якою стороною. Допустимо, щоб дитина стояла на маті, замість підлоги, виконуючи дане завдання.

Див. список обладнання " Велика лавочка".

Вказівки

Запропонуйте дитині підтягнутись до стояння, притримуючись за лавочку.

Для дітей молодшого віку необхідною може бути демонстрація або заохочення за допомогою розміщення іграшки у потрібному положенні, таким чином спонукаючи дитину до виконання даного завдання. Метою цього тесту є визначення можливості дитини підтягнутись до положення стояння, замість звичайного вставання

У даному випадку оцінка визначається згідно з загальним правилом (1=менш, ніж 10%).

Дозволяються різні варіанти підтягування до стояння та різні варіанти вихідного положення.

Для отримання оцінки 3 дитина повинна стояти у вертикальному положенні, однак допустимо, щоб дитина підтягувалась по лавочці будь-якою частиною тіла і (або) також руками.

53. Утримується у положенні стоячи без допомоги рук протягом 3 секунд.

0. Не стоїть з підтримкою.
1. Стоїть, підтримуючись двома руками, протягом 3 секунд.
2. Стоїть, підтримуючись однією рукою, протягом 3 секунд.
3. Стоїть без допомоги рук протягом 3 секунд.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти саме на підлозі, а не на маті.

"Стояння"- це вертикальне положення тіла з опорою на стопи.

Випрямлення тулуба і нижніх кінцівок може бути різним залежно від того, чи дитина притримується однією чи двома руками. Пояснення терміну: "Підтримка за допомогою верхніх кінцівок (рук)".

Для отримання оцінки 3 дитина може стояти без допомоги рук, або спочатку притримуючись руками. Однак дитина повинна змогти вивільнити руки і стояти без допомоги рук. "Пояснення терміну: "без допомоги рук".

Для отримання оцінок 2 або 1 дитина повинна стояти, притримуючись однією або двома руками за перелічені допоміжні засоби.

Вказівки

Для того, щоб остаточно з'ясувати, буде чи ні дитина притримуватися, однією чи двома руками, дитині необхідно надати можливість зробити принаймні три спроби, виконуючи дане завдання.

Для отримання оцінки 3 запропонуйте дитині без жодної підтримки і допомоги рук стояти протягом 3-х секунд.

Для отримання оцінки 2 запропонуйте дитині стояти протягом трьох секунд, притримуючись однією рукою за допоміжні засоби. Недопустимо щоб дитина опиралась на допоміжні засоби тулубом.

Для отримання оцінки 1 запропонуйте дитині стояти, притримуючись руками за допоміжні засоби протягом трьох секунд. Опора на передпліччя або доторкання до допоміжних засобів будь-якою іншою частиною тіла є допустимим, якщо опора відбувається на руки і ноги, а не на тулуб.

54. Стояння, притримуючись однією рукою за велику лавочку, піднімає праву ногу, утримує дане положення протягом трьох секунд.

0. Не робить спробу підняти праву ногу.

1. Тримаючись за велику лавочку двома руками, піднімає праву ногу, утримує дане положення < 3 секунд.
2. Тримаючись за велику лавочку двома руками, піднімає праву, утримує дане положення протягом трьох секунд.
3. Тримаючись за велику лавочку однією рукою, піднімає праву ногу, утримує дане положення протягом трьох секунд.

Вихідне положення

Дитина вигідно стоїть саме на підлозі, а не на маті, тримаючись за велику лавочку. Бажано, щоб дитина стояла обличчям до лавочки, однак допустимо, щоб дитина стояла боком до лавочки, особливо це важливо, якщо робиться спроба отримати оцінку 3.

Для того, щоб отримати оцінку 3, у вихідному положенні дитина повинна триматися за лавочку однією рукою.

Для того, щоб отримати оцінок 2 і 1, у вихідному положенні дитина повинна триматися за лавочку двома руками.

Дитина не повинна опиратися на лавочку тулубом, однак допустимо, щоб дитина опиралась на одну чи обидві руки, залежно від того, якою оцінкою оцінюються можливості дитини 2 (притримується двома руками) чи 3 (притримується однією рукою).

Вказівки

Для того, щоб остаточно визначити, буде дитина триматися однією чи двома руками, необхідно надати їй можливість зробити декілька спроб, виконуючи дане завдання. Нога, яку дитина піднімає повинна повністю відірватись від підлоги.

Для отримання оцінки 3 запропонуйте дитині підняти праву ногу, притримуючись однією рукою, і утримати дане положення протягом трьох секунд. Недопустимо, щоб, піднімаючи праву ногу дитина притримувалась двома руками, а згодом вивільнила одну з них.

Для отримання оцінок 1 чи 2 запропонуйте дитині підняти праву ногу, притримуючись двома руками. Занотувавши час 3 секунди, можна переконатись, що дитина утримує потрібне положення протягом необхідного часу.

Дітей молодшого віку можна спонукати підняти ногу, якщо покласти іграшку так, щоб вони потім наступили на неї або, якщо покласти іграшку на їхні брюки, тощо.

55. Стояння: притримуючись однією рукою за велику лавочку, піднімає ліву ногу, утримує дане положення протягом трьох секунд.

0. Не робить спроб підняти ліву ногу.
1. Тримаючись за велику лавочку двома руками, піднімає ліву ногу, утримує дане положення < 3 секунд.
2. Тримаючись за велику лавочку двома руками, піднімає ліву ногу, утримує дане положення протягом трьох секунд.
3. Тримаючись за велику лавочку однією рукою, утримує дане положення протягом трьох секунд.

Вихідне положення

Дитина комфортно стоїть саме на підлозі, а не на маті, тримаючись за велику лавочку. Бажано, щоб дитина стояла обличчям до лавочки, однак також допустимо, щоб дитина стояла боком до лавочки, особливо, якщо робиться спроба отримати оцінку 3.

Для отримання оцінки 3 у вихідному положенні дитина повинна триматися за лавочку однією рукою.

Для отримання оцінок 1 або 2 запропонуйте дитині підняти ліву ногу, тримаючись за велику лавочку двома руками.

Дитина не повинна опиратися тулубом на лавочку, однак допустимо, щоб дитина опиралась на одну чи обидві руки. (Якщо дитина опирається на одну руку, виставляється оцінка 3, а, якщо на дві руки - оцінка 1 або 2.).

Вказівки

Для того, щоб остаточно визначити, буде дитина триматись однією чи двома руками, необхідно надати їй можливість зробити декілька спроб, виконуючи дане завдання. Нога, яку дитина піднімає, повинна повністю відірватися від підлоги.

Для отримання оцінки 3 запропонуйте дитині підняти ліву ногу і утриматись в даному положенні протягом 3-х секунд, притримуючись однією рукою за лавочку.

Недопустимо, щоб дитина у вихідному положенні притримувалася за лавочку обома руками, і згодом вивільнила одну руку.

Для отримання оцінок 2 або 1 запропонуйте дитині підняти ліву ногу, притримуючись двома руками за велику лавочку. Занотуйте час, щоб дитина утрималася в даному положенні не менше трьох секунд.

Дітей молодшого віку можна спонукати виконати дане завдання, якщо покласти іграшку так, щоб дитина згодом наступила на неї або ж, якщо покласти іграшку на брюки (стегна) дитини.

56. Стояння: утримує дане положення без допомоги рук протягом 20-ти секунд.

0. Не стоїть без допомоги рук.
1. Стоїть без допомоги рук < 3 секунд.
2. Стоїть без допомоги рук від 3 до 19 секунд.
3. Стоїть без допомоги рук протягом 20 секунд.

Вихідне положення

Дитина вигідно стоїть саме на підлозі, а не на маті. У вихідному положенні дитина може притримуватися або не притримуватися, однак вона повинна приготуватися стояти без допомоги рук. Пояснення термінів: "Стояння" і "Без допомоги рук".

Вказівки

Основна відмінність цього тесту від тесту №53 полягає не у підтримці під час стояння, а

саме у часовому факторі.

Діти можуть звикнути до даної пози, однак не зробити при цьому жодного кроку в жодному напрямку (однак може бути і зовсім по-іншому). Дітей старшого віку можна заохотити до виконання даного тесту, якщо запропонувати їм "рахувати секунди". Дітей молодшого віку можна спонукати виконувати дане завдання, якщо задіяти їхні руки у різноманітних "іграх". Це допоможе стояти на одному місці протягом певного часу.

57. Стояння: піднімає ліву ногу, утримує дане положення без допомоги рук протягом 10 секунд.

- 0. Не може підняти ліву руку, не притримуючись руками.
- 1. Піднімає ліву ногу, утримує дане положення без допомоги рук < 3-х секунд.
- 2. Піднімає ліву ногу, утримує дане положення без допомоги рук від 3-х до 9-ти секунд.
- 3. Піднімає ліву ногу, утримує дане положення без допомоги рук протягом 10-ти секунд.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина вигідно стоїть без допомоги рук. Дитина повинна стояти на підлозі. Мат може використовуватися для того, щоб звести до мінімуму пошкодження від можливого падіння.

Однак це може значно ускладнити виконання даного тесту. Див. пояснення термінів: "Стояння" та "Без допомоги рук".

Вказівки

Запропонуйте дитині підняти ліву ногу так, щоб стопа була відірвана від підлоги. Дитина повинна утриматись у положенні, стоячи на правій нозі без допомоги рук протягом 10-ти секунд. Дітей старшого віку саме часовий фактор може заохотити утримати це положення протягом певного часу. Для дітей молодшого віку необхідною може бути демонстрація (візуальна або практична (із застосуванням обладнання)). Вона допоможе інструктору впевнитись, що дитина правильно зрозуміла завдання. Для того, щоб спонукати дитину якомога довше утриматись у потрібному положенні, можна використовувати і інші види заохочення.

58. Стояння : піднімає праву ногу, не притримуючись руками, утримує дане положення протягом 10 секунд.

- 0. Не піднімає правої ноги, не підтримуючись руками.
- 1. Піднімає праву ногу, утримує дане положення без допомоги рук < 3 секунд.
- 2. Піднімає праву ногу, утримує дане положення без допомоги рук від 3 до 9 секунд.
- 3. Піднімає праву ногу, утримує дане положення без допомоги рук протягом 10 секунд.

Вихідне положення

Дитина вигідно стоїть без допомоги рук. Дитина повинна стояти на підлозі. Мат може використовуватися для того, щоб звести до мінімуму пошкодження у разі можливого падіння. Однак, це може значно ускладнити виконання даного тесту. Див. пояснення термінів "Стояння",

"Без допомоги рук".

Вказівки

Запропонуйте дитині підняти праву ногу, так, щоб стопа була відірвана від підлоги. Дитина повинна утриматись у положенні, стоячи на лівій нозі без допомоги рук протягом 10 секунд.

Дітей старшого віку саме часовий фактор може заохотити утримати потрібний час утримати положення, стоячи на одній нозі. Для дітей молодшого віку необхідною може бути демонстрація (візуальна або практична (із застосуванням обладнання)). Вона допоможе інструктору впевнитись, що дитина правильно зрозуміла завдання. Для того, щоб спонукати дитину якомога довше утриматись у потрібному положенні, можна використовувати і інші види заохочення.

59. Сидіння на маленькій лавочці: встає без допомоги рук.

0. Не робить спроб встати.
1. Робить спроби встати.
2. Встає, притримуючись руками за лавочку.
3. Встає без допомоги рук.

Вихідне положення

Посадіть дитину на маленьку лавочку. Якщо лавочка потрібної висоти, стопи дитини повинні рівно стояти на підлозі, коліна зігнуті на 90 градусів.

Вказівки

Запропонуйте дитині встати. Для дітей молодшого віку необхідним буде додатковий стимул, наприклад іграшка, яка лежить перед дитиною на столі або, якщо інструктор тримає її у руках, однак так, щоб спонукати дитину встати, а не опуститись на підлогу.

Для отримання оцінки 3 діти повинні встати без допомоги рук, тобто зовсім не притримуючись руками за лавочку під час вставання. Для отримання оцінки 2 діти повинні встати без допомоги рук, однак під час вставання можуть притримуватися руками за лавочку. Для отримання оцінки 1 діти повинні зробити спроби встати з лавочки.

60. Стояння на колінах з піднятим тазом: встає через ліве праве коліно без допомоги рук.

0. Не робить спроб встати.
1. Робить спроби встати.
2. Встає з допомогою рук.
3. Встає без допомоги рук.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти на колінах з піднятим тазом, без допомоги рук на маті.

Див. пояснення термінів: "Стояння на колінах з піднятим тазом" та "Без допомоги рук".

Вказівки

Запропонуйте дитині встати з положення стояння на колінах з піднятим тазом, без сторонньої підтримки (як наприклад меблі або підлога). Можливо, необхідною буде демонстрація.

Для того, щоб визначити, потрібна чи ні буде підтримка руками, і чи буде дитина ставати на одне коліно, піднімаючись до стояння, необхідно надати дитині можливість зробити декілька спроб, виконуючи дане завдання.

Для отримання оцінки 3 дитина взагалі не повинна притримуватись руками, встаючи з колін.

Руки не повинні бути на маті чи на тулубі так, щоб це якимось чином допомагало дитині вставати. Піднімаючись до стояння дитина повинна стати на одне коліно. Див. пояснення терміну: "Стояння на одному коліні".

Для отримання оцінки 2 дитина повинна встати з колін, при цьому вона може притримуватися руками. Руки можуть бути на маті або будь-де на тулубі. Дитина може стати на праве коліно, піднімаючись з колін, однак це не є обов'язковим. Допустимим є присідання з допомогою рук.

Для отримання оцінки 1 дитина повинна продемонструвати спроби встати з колін.

61. Стояння на колінах з піднятим тазом: встає через ліве коліно без допомоги рук.

0. Не робить спроб встати.
1. Робить спроби встати.
2. Встає з допомогою рук.
3. Встає через на ліве коліно без допомоги рук.

Вихідне положення

На маті дитина вигідно стоїть на колінах з піднятим тазом, без допомоги рук. Див.пояснення термінів: "Стояння на колінах з піднятим тазом" та "Без допомоги рук."

Вказівки

Запропонуйте дитині встати, стоячи на колінах з піднятим тазом, без сторонньої підтримки, (як наприклад підлога чи меблі). Можливо, необхідною буде демонстрація.

Для того, щоб визначити, потрібна чи ні буде підтримка руками, і чи дитина буде ставати на одне коліно, піднімаючись до стояння, необхідно надати дитині можливість зробити декілька спроб, виконуючи дане завдання.

Для отримання оцінки 3 дитина взагалі не повинна підтримуватись руками, встаючи з колін.

Руки не повинні бути на маті або на тулубі так, щоб це якимось чином допомагало дитині встати. Дитина повинна стати на ліве коліно, піднімаючись до стояння. Див. пояснення терміну: "Стояння на одному коліні".

Для отримання оцінки 2 дитина повинна встати з двох колін. Дитина може підтримуватись двома руками. Руки можуть бути на маті або будь-де на тулубі. Дитина може стати на праве коліно, піднімаючись з колін, однак це не є обов'язковим. Допустимим є присідання з допомогою рук.

Для отримання оцінки 1 дитина повинна продемонструвати спроби вставання з колін.

62. Стояння: контрольовано сідає на підлогу без допомоги рук.

0. Не сідає на підлогу, не притримуючись руками.
1. Сідає на підлогу, однак "неконтрольовано" (падає).
2. Сідає на підлогу "контрольовано", однак з допомогою рук.
3. Сідає на підлогу "контрольовано" без допомоги рук.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина вигідно стоїть на маті або підлозі. Для того, щоб виконати умови даного тесту, дитина може стояти без допомоги рук, однак для отримання оцінок 2 і 1 вона може притримуватися за запропоноване обладнання, якщо робиться спроба сісти.

Вказівки

Запропонуйте дитині сісти на підлогу у будь-яке положення. Для того, щоб з'ясувати, чи потрібно дитині під час виконання завдання притримуватися руками за обладнання, потрібно дати їй можливість спочатку зробити декілька спроб, і тоді контрольне виконання тесту.

Для отримання оцінки 3 дитина повинна контрольовано сісти на підлогу без допомоги рук, (тобто руки не повинні бути на підлозі або на тулубі, у положенні, яке б допомагало дитині контрольовано сісти). "Контрольовано"- означає, що рух є регульованим і чітко спрямованим.

Для отримання оцінки 2 дитина повинна контрольовано сісти на підлогу, однак руки можуть використовуватися для підтримки чи збереження рівноваги. Дитина також може притримуватися за обладнання (подане у списку або те, що може його замінити).

Для отримання оцінки 1 дитина повинна сісти на підлогу, але сідання може бути неконтрольованим (тобто падіння). "Падіння"- означає нерегульований рух, однак повинна бути видимою мета, яку прагне досягнути дитина. Це не повинно бути просто випадкове падіння на підлогу.

63. Стояння: присідає (сідає на корточки) без допомоги рук.

0. Не робить спроб присідати.
1. Робить спроби присідати.
2. Присідає з допомогою рук або, притримуючись за лавочку.
3. Присідає без допомоги рук.

Вихідне положення

Дитина вигідно стоїть на підлозі або маті. Дитина повинна стояти без допомоги рук для того, щоб виконувати даний тест. Однак для отримання оцінок 2 і 1, вона може притримуватися за

будь-яке обладнання (лавочку), якщо робляться спроби присісти.

Вказівки

Запропонуйте дитині присісти. "Присідання"- означає "нахилення низько до землі" або "сидіння на корточках із зігнутими колінами". Для даного тесту потрібно, щоб, як стегна, так і коліна повинні бути зігнуті більш, ніж на 90 градусів.

Для того, щоб з'ясувати, чи дитина буде присідати з допомогою рук, і чи потрібно буде обладнання для підтримки руками, необхідно надати їй можливість зробити декілька спроб перед виконанням контрольного тесту.

Для отримання оцінки 3 дитина повинна присісти без допомоги рук. Пояснення терміну: "Без допомоги рук".

Для отримання оцінки 2 дитина також повинна присісти, однак з допомогою рук. Руки можуть використовуватися для підтримки або збереження рівноваги. Дитина може притримуватися за будь-яке обладнання, подане у списку або те, що може використовуватися замість нього.

Для отримання оцінки 1 дитина робити спроби присісти з допомогою рук або притримуючись за обладнання.

64. Стояння: піднімає з підлоги предмет, повертається у вихідне положення без допомоги рук.

0. Не робить спроб підняти з підлоги предмет.
1. Робить спроби підняти з підлоги предмет.
2. Піднімає з підлоги предмет з допомогою рук або притримуючись за обладнання (лавочку).
3. Піднімає з підлоги предмет, повертається у вихідне положення без допомоги рук.

Вихідне положення

Дитина вигідно стоїть на підлозі або маті. Для того, щоб виконувати умови даного тесту, дитина повинна стояти без допомоги рук. Однак для отримання оцінок 2 і 1 дитина може притримуватися за будь-яке обладнання (лавочку), якщо робляться спроби підняти предмет з підлоги.

Покладіть маленьку іграшку на підлозі перед дитиною.

Вказівки

Запропонуйте дитині підняти іграшку і повернутись у вихідне положення (стояння).

Для того, щоб з'ясувати, чи буде дитина виконувати дане завдання з допомогою рук, і чи буде вона притримуватись за обладнання (лавочку), необхідно надати їй можливість зробити декілька спроб перед виконанням контрольного тесту.

Для отримання оцінки 3 дитина повинна підняти іграшку з підлоги і повернутися у вихідне положення (стояння) без допомоги рук або підтримки руками на тулубі чи за обладнання (лавочку).

Для отримання оцінки 2 дитина також повинна підняти іграшку з підлоги і повернутись у вихідне положення (стояння), однак з використанням рук для підтримки або збереження рівноваги. Руки можуть бути на підлозі або будь-де на тулубі. Дитина також притримуватись за будь-яке із поданого у списку обладнання чи те, що може його замінити.

Для отримання оцінки 1 дитина повинна зробити спроби підняти з підлоги іграшку з допомогою рук або, притримуючись за лавочку.

ХОДІННЯ, БІГ І ПІДСКАКУВАННЯ.

Цей субтест налічує 24 тести, що стосуються різноманітних видів завдань, для яких вихідним положенням є стояння. Вони передбачають можливість дитини:

- виконувати завдання, що пов'язані з різними видами ходіння;
- виконувати специфічні завдання, як наприклад: ходити вверх і вниз по сходах, копати м'яч;
- виконувати завдання, пов'язані з різними видами підскакування;

Слід пам'ятати, що всі завдання, включаючи і подані перед цим, дитина повинна виконувати, не будучи одягнутою у взуття.

В умовах до тестів, де положення стоячи визначено просто як "стояння" без жодних додаткових вказівок, мається на увазі, що у вихідному положенні дитина стоїть без допомоги рук. Це виключає підтримку руками за обладнання (лавочку), а також опору тулубом на меблі і т. д. Це також стосується умов до тестів від № 69 по № 83 і від № 86 по № 88, у яких сказано "без допомоги рук."

В умовах до завдань, що стосуються "ходіння", "підскакування" і т. д., і вихідним положенням є "стояння", також мається на увазі, що дитина виконує дані завдання без допомоги рук, тобто без жодної підтримки руками чи опори тулубом. Це також стосується умов до тестів від № 69 по № 83 і від № 86 по № 88.

У даному субтесті зустрічаються наступні терміни, яким дається тлумачення у розділі "Пояснення термінів" або безпосередньо у вказівках до тестів, у яких вони зустрічаються. Терміни подані в порядку їхнього вживання в тексті.

- стояння;
- зробити один крок в сторону;
- зробити один крок вперед;
- зробити один крок назад;
- без допомоги рук;
- послідовні кроки;
- біг;
- швидка хода;
- копання (м'яча);
- стрибок;
- одночасно двома ногами;
- стояння на одній нозі;
- підскакування на одній нозі;
- ходить один крок вверх / один крок вниз;

65. Стояння: опора двома руками на велику лавочку, робить 5 кроків вправо.

0. Не робить спроб іти вправо.
1. Робить менше одного кроку вправо.
2. Робить від 1 до 4 кроків вправо.

3. Робить 5 кроків вправо.

Вихідне положення

Поставте дитину перед великою лавочкою. Дитина повинна опиратися двома руками на велику лавочку. Див. опис "великої лавочки". Опора на лікті, а також торкання до обладнання іншими частинами тулуба є допустимим, якщо опора здійснюється на руки і ноги, а не на тулуб. Дитина повинна стояти біля одного з кінців лавочки. Лавочка повинна бути достатньої довжини, щоб дитина могла зробити 5 кроків вправо. Замість лавочки також можуть використовуватися паралельні бруски.

Вказівки

Запропонуйте дитині зробити 5 кроків вправо. Попередня демонстрація також із підтримкою на руки може бути необхідною, щоб допомогти дитині зрозуміти завдання.

Розміщення улюбленої іграшки на лавочці справа від дитини (як стимулу), може спонукати дитину до досягнення потрібного результату. Рух в сторону обома ногами почерзі- розглядається як один крок в сторону.

Допускається, щоб дитина злегка повернулася в сторону, однак вона повинна іти в сторону, а не вперед.

66. Стояння: опора двома руками на велику лавочку, робить 5 кроків вліво.

0. Не робить спроб іти вліво.

1. Робить < 1 кроку вліво.

2. Робить від 1 до 4 кроків вліво.

3. Робить 5 кроків вліво.

Вихідне положення

Поставте дитину перед великою лавочкою. Дитина повинна двома руками триматись за велику лавочку. Див.опис "великої лавочки". Опора на лікті, а також торкання до обладнання іншими частинами тулуба є допустимим, якщо опора здійснюється на руки і ноги, а не на тулуб. дитина повинна стяти біля одного з кінців лавочки. Лавочка повинна бути достатньої довжини, щоб дитина могла зробити 5 кроків. замість лавочки можуть використовуватися паралельні бруски.

Вказівки

Запропонуйте дитині зробити 5 кроків вліво. Попередня демонстрація також із підтримкою на руки може бути необхідною, щоб допомогти дитині зрозуміти завдання.

Розміщення іграшки на лавочці зліва від дитини (як стимулу), може спонукати дитину до досягнення бажаного результату. Рух в сторону обома ногами по черзі - розглядається як один крок в сторону.

Допускається, щоб дитина була злегка повернута в сторону, однак вона повинна іти в

сторону, а не вперед.

67. Стояння з підтримкою за дві руки, робить 10 кроків вперед.

0. Не робить спроб іти вперед.
1. Робить менше 3 кроків вперед.
2. Робить від 3 до 9 кроків вперед.
3. Робить 10 кроків вперед.

Вихідне положення

Поставте дитину в положення стояння. Інструктор повинен підтримувати її за дві руки. Див. Пояснення терміну "Стояння". Інструктор повинен знаходитися спереду дитини, щоб, якщо можливо звести до мінімуму підтримку при ході. Притримуючи дитину за руки, інструктор надає певну підтримку, допомагає дитині утримати рівновагу. Щоб утримати вертикальне положення, основна опора повинна здійснюватися на ноги.

Вказівки

Запропонуйте дитині пройти 10 кроків вперед з підтримкою за дві руки. Один крок вперед передбачає рух однієї ноги вперед від моменту відривання її від підлоги до повторного контакту ноги з підлогою. Кроки повинні бути послідовними. Між кроками під час ходіння можна зробити коротку паузу, однак не більше 2-3 секунд, для того, щоб кроки вважались послідовними. Словесне заохочення, а також візуальний (зоровий) стимул як мета, до якої повинна дійти дитина, можуть бути додатковими факторами, що будуть спонукати дитину іти вперед.

68. Стояння з підтримкою за одну руку, робить 10 кроків вперед.

0. Не робить спроб іти вперед.
1. Робить < 3 кроків вперед.
2. Робить від 3 до 9 кроків вперед.
3. Робить 10 кроків вперед.

Вихідне положення

Поставте дитину у положення стояння. Інструктор повинен підтримувати дитину за одну руку (праву або ліву). Див. Пояснення терміну "Стояння". Інструктор повинен знаходитися спереду або збоку дитини. Подібно до умов тесту № 67 інструктор повинен надавати певну підтримку дитині, допомагати утримувати її рівновагу. Для того, щоб утримати вертикальне положення, основна опора повинна здійснюватися на ноги.

Вказівки

Запропонуйте дитині пройти 10 кроків вперед з підтримкою за одну руку. Один крок вперед передбачає рух однієї ноги вперед від моменту її відривання від підлоги до повторного контакту ноги (або п'ятки) з підлогою.

Кроки дитини повинні бути послідовними. Між кроками під час ходіння можна зробити коротку паузу, однак не довше 2-3 секунд. Якщо пауза буде довшою, це повинно розглядатися як

неможливість дитини виконати умови даного тесту.

Словесне заохочення або візуальний (зоровий) стимул можуть бути додатковими факторами, що спонукають дитину іти далі.

69. Стояння, робить 10 кроків вперед.

0. Не робить спроб іти вперед.
1. Робить < 3 кроків вперед.
2. Робить від 3 до 9 кроків вперед.
3. Робить 10 кроків вперед.

Вихідне положення

Для того, щоб виконувати дане завдання, дитина повинна могла стояти без допомоги. Пояснення термінів: "Стояння" та "Без допомоги рук."

Вказівки

Запропонуйте дитині пройти 10 кроків вперед. Один крок вперед передбачає рух однієї ноги вперед від моменту її відривання від підлоги до повторного контакту ноги (або п'ятки) з підлогою.

Кроки повинні бути почерговими двома ногами. Між кроками під час ходіння можна зробити коротку паузу, однак не довшу 2-3 секунд. Якщо пауза буде довшою це повинно розглядатися як неможливість дитини виконати умови даного тесту.

Словесне заохочення або візуальний (зоровий) стимул можуть бути додатковими факторами, що спонукають дитину іти далі.

70. Стояння: робить 10 кроків вперед, розвертається на 180 градусів, повертається у вихідне положення.

0. Робить 10 кроків вперед, однак не може зупинитися, не уникнувши падіння.
1. Робить 10 кроків вперед, зупиняється, не робить спроб розвернутися.
2. Робить 10 кроків вперед, зупиняється, розвертається < 180 градусів.
3. Робить 10 кроків вперед, зупиняється, розвертається на 180 градусів, повертається у вихідне положення.

Вихідне положення

Дитина повинна вигідно стояти на підлозі. Пояснення термінів: "Стояння" і "Без допомоги рук."

Вказівки

Запропонуйте дитині виконати декілька вимог, що стосуються даного тесту. Для того, щоб виконувати дане завдання, дитина повинна ходити вперед без допомоги рук. Для того, щоб переконатись, що дитина зрозуміла всі аспекти даного завдання, необхідно надати їй можливість зробити декілька спроб. Дуже важливо, щоб була збережена послідовність у виконанні всіх елементів даного завдання. Наприклад, дитина повинна спочатку зупинитися, а тоді розвернутися,

а не навпаки. Допустимо, щоб інструктор робив підказки (демонстрацію) при кожній спробі виконати дане завдання, однак інструктор не повинен доторкатися до дитини. Для отримання оцінки 3 дитині необхідно повернутися у вихідне положення, однак при цьому не є важливою та кількість кроків, яку зробить дитина, повертаючись у вихідне положення. Значно важливішими аспектами є можливість дитини:

- ідучи вперед, зупинитися, уникнувши при цьому падіння;
- іти вперед, згодом розвернутись на 180 градусів і знову розпочати ходьбу.

71. Стояння: робить 10 кроків назад.

0. Не робить спроб іти назад.
1. Робить < 3 кроків назад.
2. Робить від 3 до 9 кроків назад.
3. Робить 10 кроків назад.

Вихідне положення

Для того, щоб виконувати дане завдання, дитина повинна могла стояти без допомоги рук. У вихідному положенні дитина вигідно стоїть. Пояснення термінів: "Стояння" і "Без допомоги рук".

Вказівки

Запропонуйте дитині зробити 10 кроків назад (без допомоги рук). Один крок назад передбачає рух однією ногою назад (аналогічно до ходьби вперед). Розмір кроку при ходьбі назад не має визначального значення. Кроки мають бути почерговими двома ногами. Під час ходьби назад можна зробити коротку паузу на 1-2 секунди. Якщо пауза є довшою за три секунди це повинно розглядатися як неможливість дитини виконати дане завдання.

Словесні заохочення, а також додаткові вказівки під час виконання дитиною цього тесту можуть спонукати дитину до досягнення потрібного результату.

72. Стояння: робить 10 кроків вперед, несучи обома руками великий предмет.

0. Не робить спроб іти вперед, несучи в обох руках великий предмет.
1. Робить 10 кроків вперед, несучи маленький предмет в одній руці.
2. Робить 10 кроків вперед, несучи маленький предмет обома руками.
3. Робить 10 кроків вперед, несучи великий предмет обома руками.

Вихідне положення

Для того, щоб виконати дане завдання, дитина повинна стояти без допомоги рук. У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти на підлозі. Пояснення термінів: "Стояння" та "Без допомоги рук".

Вказівки

Для того, щоб виконувати дане завдання, дитина повинна самотійно (без допомоги рук)

іти вперед. Для того, щоб з'ясувати маленький чи великий предмет буде використовуватися при виконанні завдання, дитині потрібно надати можливість зробити декілька спроб.

Вважається, що предмет малих розмірів, легше нести однією або двома руками (маленька лялька або машинка). Вважається, що предмет великих розмірів дитина повинна нести двома руками (наприклад футбольний м'яч або надувний шарик). Запропонуйте дитині нести цей предмет, під час того, як вона іде вперед без допомоги рук. Слід пам'ятати, що для отримання будь-якої оцінки дитині необхідно пройти 10 кроків вперед. Оцінка визначається з урахуванням того, чи дитина несе іграшку однією чи двома руками, а також розмірів іграшки. Працюючи з дітьми молодшого віку, можна спонукати їх занести іграшку від однієї особи до іншої, це може допомогти у досягненні потрібного результату.

73. Стояння: робить 10 кроків вперед по чергово двома ногами між паралельними лініями, відстань між якими 8 дюймів (20см.).

0. Не робить спроб іти вперед між двома паралельними лініями, відстань між якими 8 дюймів.
1. Робить < 3 кроків вперед, ідучи по чергово двома ногами між паралельними лініями, відстань між якими 8 дюймів (20см).
2. Робить від 3 до 9 кроків, ідучи по чергово двома ногами між паралельними лініями, відстань між якими 8 дюймів (20 см.).
3. Робить 10 кроків вперед між паралельними лініями.

Вихідне положення

Для того, щоб виконувати дане завдання, дитина повинна стояти без допомоги рук. У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти на маті, між паралельним лініями шириною по 3 / 4 дюйма, відстань між якими 8 дюймів (20см). Довжина брусків 20 футів (61см). Пояснення термінів: "Стояння" та "Без допомоги рук".

Вказівки

Для того, щоб виконати дане завдання, дитина повинна іти вперед без допомоги рук. Для того, щоб виконати умову – ходіння між паралельними лініями, дитина може частково доторкатися до лінії стопою, однак не перетинати його. Кроки повинні бути по черговими двома ногами (і без зупинок). Паузи між кроками не повинні бути довшими за дві секунди. Потрібна кількість кроків повинна бути зроблена так, щоб не перетинати стопою лінію. Якщо дитина хоча б однією стопою перетнула лінію, потрібно почати нову спробу виконання даного завдання.

Запропонуйте дитині обережно пройти, тримаючи стопи між двома паралельними лініями. Для більшості дітей необхідно буде демонстрація.

74. Стояння: робить 10 кроків вперед по чергово двома ногами, ідучи по прямій лінії шириною 3 / 4 дюйма.

0. Не робить спроб іти вперед по лінії шириною 3 / 4 дюйма.
1. Робить < 3 кроків вперед, ідучи по лінії шириною 3 / 4 дюйма.

2. Робить від 3 до 9 кроків вперед, ідучи по лінії шириною 3 / 4 дюйма.
3. Робить 10 кроків вперед, ідучи по лінії шириною 3 / 4 дюйма.

Вихідне положення

Для того, щоб виконати дане завдання, дитина повинна стояти без допомоги рук. У вихідному положенні дитина вигідно стоїть на підлозі на одному з кінців лінії шириною 3 / 4 дюйма і довжиною 20 футів. Пояснення термінів: "Стояння" і "Без допомоги рук".

Вказівки

Для того, щоб виконати дане завдання, дитина повинна ходити без допомоги рук. Для того, щоб виконати умову ходіння по лінії, дитина повинна хоча б частиною стопи стояти на лінії. Кроки повинні бути почерговими двома ногами. Паузи між кроками не повинні бути довшими за 2 секунди. Необхідну кількість кроків потрібно зробити так, щоб хоча б частина стопи стояла на лінії. Якщо протилежна стопа не стоїть на лінії, дитина повинна починати нову спробу, виконуючи даний тест. Запропонуйте дитині обережно пройти вперед, тримаючи обидві стопи на лінії. Демонстрація буде необхідною для більшості дітей.

75. Стояння: переступає через палочку, яка повинна знаходитися на висоті коліна, спочатку правою ногою.

0. Не робить спроб переступити через палочку спочатку правою ногою.
1. Переступає через палочку, що знаходиться на висоті 2-3 дюймів спочатку правою ногою.
2. Переступає через паличку, що знаходиться на висоті середини гомілки, спочатку правою ногою.
3. Переступає через палочку, що знаходиться на висоті коліна, спочатку правою ногою

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти на підлозі. Пояснення термінів: "Стояння" та "Без допомоги рук". Інструктор повинен знаходитися спереду або збоку від дитини, горизонтально тримаючи палочку.

Вказівки

Дитина повинна іти вперед самостійно, щоб виконувати дане завдання. Для того, щоб визначити висоту, на якій повинна знаходитися палочка, дитина повинна зробити декілька практичних спроб виконання умов даного тесту. Під час пробного виконання тесту, бажано, щоб палочка знаходилась на найнижчому рівні, згодом необхідно підняти її до потрібної висоти. Лише тоді можна починати контрольне виконання тесту.

Запропонуйте дитині переступити через палочку спочатку правою ногою. Дитина повинна переступити через палочку, що знаходиться на певній висоті двома ногами. Дитина повинна без допомоги рук переступити через лавочку і при цьому уникнути падіння в кінці виконання завдання.

76. Стояння: переступає через палочку, що знаходиться на висоті

коліна, спочатку лівою ногою.

0. Не робить спроб переступити через лавочку спочатку лівою ногою.
1. Переступає через палочку, що знаходиться на висоті 2-3 дюймів, спочатку лівою ногою.
2. Переступає через лавочку, що знаходиться на висоті середини гомілки, спочатку лівою ногою.
3. Переступає через лавочку, що знаходиться на висоті середини гомілки, спочатку лівою ногою.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти на підлозі. Пояснення термінів: "Стояння" та "Без допомоги рук (самостійно)." Інструктор повинен знаходитися спереду або збоку від дитини.

Вказівки

Для того, щоб виконувати дане завдання, дитина повинна самостійно іти вперед. Для того, щоб визначити висоту, на якій повинна знаходитися палочка, дитина повинна зробити декілька практичних спроб виконання даного тесту. Під час пробного виконання тесту, бажано, щоб палочка була на найнижчому рівні, згодом необхідно підняти її до потрібної висоти. Лише тоді можна починати контрольне виконання тесту.

Запропонуйте дитині переступити через палочку спочатку лівою ногою. Дитина повинна переступити через лавочку, що знаходиться на певній висоті, двома ногами. Дитина повинна без допомоги рук переступити через лавочку і при цьому уникнути падіння в кінці виконання завдання.

77. Стояння: біжить 15 футів (4,65м), зупиняється і повертається у вихідне положення.

0. Не робить спроб бігти.
1. Ідучи швидко робить спроби бігти.
2. Біжить < 15 футів.
3. Біжить 15 футів, зупиняється і повертається у вихідне положення

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти на підлозі. Пояснення термінів: "Стояння" та "Без допомоги рук (самостійно)".

Вказівки

Для виконання умов даного тесту, дитина повинна самостійно іти вперед. Для того, щоб визначити, чи дитина буде бігти чи швидко іти, потрібно надати їй можливість зробити декілька спроб, виконуючи дане завдання. Якщо дитина може бігти запропонуйте їй пробігти 15 футів, зупинитися і повернутися у вихідне положення. Для того, щоб рух, який робить дитина можна було вважати бігом, потрібно, щоб під час переміщення були моменти, коли обидві ноги не доторкаються підлоги, однак такі моменти можуть бути дуже короткими. Для деяких дітей важливою буде демонстрація. Для деяких дітей буде заохоченням, якщо інструктор виконуватиме

завдання одночасно з ними.

Для отримання оцінки 3 дитина повинна пробігти 15 футів, зупинитися, уникнувши при цьому падіння, і повернутися у вихідне положення. Для отримання оцінки 2 дитина повинна пробігти відстань до 15 футів. Для отримання оцінки 1 дитина повинна, швидко ідучи, робити спроби бігти, при цьому пройти відстань до 15 футів. Інколи результат, який досягає дитина може відрізнятись від того, що передбачено умовами даного тесту. У такому випадку виставляється найнижча оцінка, яка найбільш адекватно відображає результат, якого досягнула дитина. Наприклад, якщо дитина пробігла 20 футів (6,1м) і впала, виставляється оцінка 2.

78. Стояння: копає м'яч правою ногою.

0. Не робить спроб копнути м'яч.
1. Піднімає праву ногу, однак не копає м'яч.
2. Копає м'яч правою ногою, однак при цьому падає.
3. Копає м'яч правою ногою.

Вихідне положення

Для того, щоб виконувати дане завдання, дитина повинна стояти без допомоги рук. У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти на підлозі. Пояснення термінів: "Стояння" та "Без допомоги рук".

Вказівки

Хоча ймовірно, що більшість дітей, які будуть виконувати умови даного підтесту, можуть самостійно (без допомоги рук) ходити, це не є передумовою для виконання даного завдання.

Покладіть м'яч перед дитиною. Положення м'яча не має визначального значення, однак він не повинен бути на відстані не меншій, ніж 4 дюймів (10 см). Запропонуйте дитині копнути м'яч правою ногою.

Вважається, що дитина "копнула м'яч правою ногою" якщо, нога є відірваною від підлоги у той момент, коли дитина вдаряє по м'ячу.

Для отримання оцінки 3 дитина повинна копнути м'яч правою ногою, при цьому уникнувши падіння. Допустимо, щоб у даному випадку була миттєва втрата рівноваги, а також намагання відновити її. Для отримання оцінки вище 0 дитина повинна відірвати ногу від підлоги.

79. Стояння: копає м'яч лівою ногою.

0. Не робить спроб копнути м'яч лівою ногою.
1. Піднімає ліву ногу, однак не копає м'яч.
2. Копає м'яч лівою ногою, однак при цьому падає.
3. Копає м'яч лівою ногою.

Вихідне положення

Дитина повинна стояти без допомоги рук (самостійно) для того, щоб виконати умови даного тесту. У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти на підлозі. Пояснення

термінів: "Стояння" та "Без допомоги рук (самостійно)".

Вказівки

Хоча ймовірно, що більшість дітей, які будуть виконувати умови даного тесту, можуть самостійно стояти, це не є передумовою для виконання даного завдання.

Покладіть м'яч перед дитиною. Положення м'яча не має визначального значення, однак він повинен бути на відстані не менше 4 дюймів (10 см). Запропонуйте дитині копнути м'яч лівою ногою. Вважається, що дитина "копнула м'яч лівою ногою", якщо нога є відірваною від підлоги у той момент, коли дитина вдаряє нею по м'ячу.

Для отримання оцінки 3 дитина повинна копнути м'яч, при цьому уникнувши падіння. Допустимо, щоб у даному випадку була миттєва втрата рівноваги, а також намагання відновити її. Для отримання оцінки вище 0 дитина повинна відірвати ліву ногу від підлоги.

80. Стояння: підскакує двома ногами одночасно на висоту 12 дюймів (29см.).

- 0. Не робить спроб підстрибувати двома ногами одночасно.
- 1. Підстрибує на висоту < 2 дюймів (5см).
- 2. Підстрибує на висоту від 2 до 11 дюймів (26,5см.).
- 3. Підстрибує на висоту 12 дюймів (29см.).

Вихідне положення

Для того, щоб виконувати дане завдання, дитина повинна стояти самостійно (без допомоги рук). У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти на підлозі. Пояснення термінів: "Стояння" та "Без допомоги рук (самостійно)".

Вказівки

Хоча ймовірно, що діти, які будуть виконувати дане завдання, можуть самостійно (без допомоги рук) стояти, це не є передумовою для виконання даного тесту.

"Підскакування на двох ногах" передбачає, що дитина повинна двома ногами відірватися від підлоги. Для отримання оцінки вище 0 дитина повинна самостійно підстрибнути і приземлитися, при цьому уникнувши падіння. Запропонуйте дитині підстрибнути двома ногами одночасно на максимальну висоту. Для виконання критерію "двома ногами одночасно"- дитина повинна на короткий час відірватися від землі двома ногами, однак необов'язково, щоб під час стрибка ноги дитини одночасно відривались і торкались підлоги. Висота стрибка – це відстань між підлогою і стопами дитини у той час, як дитина відірвала ноги від підлоги.

81. Стояння: стрибає вперед двома ногами одночасно на 12 дюймів (29см.).

- 0. Не робить спроб стрибати вперед двома ногами одночасно.
- 1. Стрибає вперед < 2 дюймів (5см) двома ногами одночасно.

2. Стрибає вперед від 2 до 11 дюймів (5- 26,5 см) двома ногами одночасно.
3. Стрибає вперед на 12 дюймів (29см) двома ногами одночасно.

Вихідне положення

Для того, щоб виконувати дане завдання, дитина повинна самостійно (без допомоги рук) стояти. У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти на підлозі так, щоб великий палець ноги доторкався видимої лінії на підлозі. Пояснення термінів: "Стояння" та "Без допомоги рук" (самостійно).

Зробіть на підлозі дві паралельні лінії на відстані 12 дюймів (26,5 см.) так, щоб дитина бачила їх.

Вказівки

Для того, щоб одержати будь-яку оцінку, окрім 0, дитина повинна підстрибнути і приземлитися самостійно, уникнувши при цьому падіння.

Для виконання стрибка дитина повинна двома ногами відірватись від підлоги. Запропонуйте дитині стрибнути вперед на максимальну відстань (до 12 дюймів - 26,5см.) двома ногами одночасно. Пояснення терміну: "Двома ногами одночасно." Відстань, на яку стрибає дитина вперед – це відстань, яку проходить дитина двома ногами у повітрі (відірвано від підлоги).

82. Стояння на правій нозі: підстрибує на правій нозі 10 раз в межах кола діаметром 24 дюйми (58 см.).

0. Не робить спроб підстрибувати на правій нозі.
1. Підстрибує на правій нозі < 3 разів в межах кола 24 дюйми (58 см.).
2. Підстрибує на правій нозі від 3 до 9 раз в межах кола 24 дюйми (58 см.).
3. Підстрибує на одній нозі 10 раз в межах кола 24 дюйми (58 см.).

Вихідне положення

Дитина повинна стояти самостійно (без допомоги рук) для того, щоб виконувати умови даного тесту. У вихідному положенні дитина повинна вигідно самостійно (без допомоги рук) стояти на правій нозі (ліва нога повинна бути відірваною від підлоги) у межах кола діаметром 24 дюйми (58 см.).

Вказівки

Запропонуйте дитині підстрибнути на правій нозі максимальну кількість разів (10 разів), при цьому залишаючись у межах кола діаметром 24 см (частково стопа правої ноги повинна залишатися в межах кола діаметром 24 дюйми (58 см)).

Вважається, що дитина "підстрибнула" на правій нозі, якщо ліва нога є зовсім відірваною від підлоги, а права нога почергово відривається і доторкається на підлогу, при цьому дитина повинна уникати падіння. Підстрибування повинно здійснюватися без допомоги рук. Пояснення терміну: "Без допомоги рук".

Стрибки повинні бути послідовними. Паузи між стрибками не повинні бути довшими за 2

секунди. Виконуючи необхідну кількість стрибків, дитина не повинна: виходити за межі встановленої площі (кола діаметром 24 дюйми (58см)); доторкатися лівою ногою до підлоги; притримуватися руками за будь-які допоміжні засоби для утримання рівноваги, а також впасти. Якщо дитина допустила будь-яку з цих помилок, слід починати нову спробу виконати умови даного тесту.

83. Стояння на лівій нозі: підстрибує на лівій нозі 10 разів в межах кола діаметром 24 дюйми (58 см.).

0. Не робить спроб підстрибувати на лівій нозі.
1. Підстрибує на лівій нозі < 3 раз в межах кола діаметром 24 дюйми (58 см.).
2. Підстрибує на лівій нозі від 3 до 9 раз в межах кола діаметром 24 дюйми (58см.).
3. Підстрибує на лівій нозі 10 раз в межах кола діаметром 24 дюйми (58 см.).

Вихідне положення

Дитина повинна самостійно (без допомоги рук) стояти, щоб виконувати умови даного тесту. У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти на лівій нозі самостійно. Права нога повинна бути відірваною від підлоги, в межах кола діаметром 24 дюйми (58 см.).

Вказівки

Запропонуйте дитині підстрибувати на лівій нозі максимально довго - 10 разів, залишаючись при цьому в межах кола (хоча би частина стопа лівої ноги повинна залишатися в межах кола діаметром 24 дюйми (58 см.).

Вважається, що дитина "підстрибнула" на лівій нозі, якщо права нога є зовсім відірваною від підлоги, а ліва нога по чергово відривається і доторкається до підлоги, при цьому дитина повинна уникати падіння. Підстрибування повинно здійснюватися без допомоги рук. Пояснення терміну: "Без допомоги рук."

Стрибки повинні бути послідовними, паузи між стрибками не повинні бути довшими за 2 секунди. Виконуючи необхідну кількість стрибків, дитина не повинна: виходити за межі кола; доторкатися правою ногою до підлоги; притримуватися руками за будь-які допоміжні засоби для утримання рівноваги, а також впасти. Якщо дитина допустила будь-яку з цих помилок, слід починати нову спробу виконати умови даного тесту.

84. Стояння, притримуючись за одну поручню руками, піднімається на 4 сходинки вгору, по чергово ступаючи ногами.

0. Не робить спроб підніматися по сходах вгору, притримуючись за одну поручню.
1. Піднімається вгору на дві сходинки, притримуючись за поручню, одна із ніг завжди іде впереді.
2. Піднімається вгору на чотири сходинки, притримуючись за поручню, намагається по чергово ступати двома ногами.
3. Піднімається вгору на чотири сходинки, притримуючись за поручню, послідовно ступаючи двома ногами.

Вихідне положення

Для того, щоб виконувати умови даного тесту, дитина необов'язково повинна самостійно (без допомоги рук) стояти. Пояснення термінів: "Стояння" і "Без допомоги рук." Як зазначається у списку обладнання, сходи повинні бути стандартного розміру. Інструктор повинен знаходитися ззаду дитини, щоб звести до мінімуму можливі ушкодження. У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти перед сходами, притримуючись за поручню однією або двома руками.

Вказівки

Для того, щоб з'ясувати, на скільки сходинок зможе піднятися дитина, і чи буде вона робити спроби іти почергово двома ногами, дитині потрібно надати можливість зробити декілька спроб, виконуючи умови даного тесту.

Дитина повинна підніматись по одній сходинці кожною ногою. Дитина повинна піднятися на кожную сходинку двома ногами для того, щоб було зараховано, що вона пройшла певну кількість сходинок.

Дитина може притримуватися за одну поручню однією чи двома руками, однак в основному опора повинна здійснюватися на ноги.

85. Стояння, притримуючись за одну поручню, спускається на чотири сходинки вниз, почергово ступаючи двома ногами.

0. Не робить спроб спускатися вниз по сходах, притримуючись за поручню.
1. Спускається вниз на дві сходинки, притримуючись за одну поручню, одна із ніг завжди іде впереді.
2. Спускається вниз на чотири сходинки, притримуючись за поручню, робить спроби почергово іти двома ногами.
3. Спускається вниз на чотири сходинки, почергово ступаючи двома ногами.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина повинна стояти на вершині сходинок, притримуючись однією або двома руками за поручню. Для того, щоб виконувати дане завдання, дитина необов'язково повинна стояти самостійно.

Як зазначається у списку обладнання, сходи повинні бути стандартного розміру. Інструктор повинен знаходитися спереду дитини, щоб звести до мінімуму можливі ушкодження.

Вказівки

Для того, щоб з'ясувати на скільки сходинок зможе дитина спуститися вниз, і чи буде дитина ступати почергово двома ногами, необхідно надати їй можливість зробити декілька спроб, виконуючи умови даного тесту.

Дитина повинна спускатися по одній сходинці кожною ногою. Дитина повинна стати на кожную сходинку двома ногами для того, щоб було зараховано, що вона пройшла певну кількість сходинок. Дитина може притримуватися за поручню однією або двома руками, однак в основному

опора повинна здійснюватися на ноги.

86. Стояння: піднімається вгору на чотири сходинки, по чергово ступаючи двома ногами.

0. Не робить спроб піднятися по сходах вгору без допомоги рук.
1. Піднімається на дві сходинки вгору, одна із ніг постійно іде впереді.
2. Піднімається вгору на чотири сходинки, робить спроби по чергово ступати двома ногами.
3. Піднімається вгору на чотири сходинки, по чергово ступаючи двома ногами.

Вихідне положення

Для того, щоб виконувати умови даного тесту, дитина повинна стояти і ходити самостійно (без допомоги рук). У вихідному положенні дитина повинна вигідно стояти перед сходами. Пояснення терміну: "Без допомоги рук".

Як зазначається у списку обладнання, сходи повинні бути стандартного розміру. Інструктор повинен знаходитися ззаду дитини, щоб звести до мінімуму можливі ушкодження.

Вказівки

Для того, щоб з'ясувати, на скільки сходинок зможе піднятися дитина, і чи зможе вона ступати по чергово двома ногами, необхідно надати можливість дитині зробити декілька спроб, виконуючи дане завдання.

Дитина повинна піднятися по одній сходинці кожною ногою. Дитина повинна стати на кожен сходинку двома ногами, щоб було зараховано, що вона прийшла певну кількість сходинок. Дитина не повинна притримуватися руками поручнів або сходинок. Дитина повинна іти без допомоги рук.

87. Стояння: спускається вниз на чотири сходинки, по чергово ступаючи двома ногами.

0. Не робить спроб спускатися вниз по сходах без допомоги рук.
1. Спускається вниз на дві сходинки, одна з ніг постійно іде впереді.
2. Спускається вниз на чотири сходинки, робить спроби по чергово ступати двома ногами.
3. Спускається вниз на чотири сходинки, по чергово ступаючи двома ногами.

Вихідне положення

У вихідному положенні дитина самостійно (без допомоги рук) вигідно стоїть на верхній сходинці. Пояснення терміну "Без допомоги рук". Для того, щоб виконувати дане завдання, дитина повинна стояти і ходити самостійно (без допомоги рук).

Як зазначається у списку обладнання, сходи повинні бути стандартного розміру. Інструктор повинен знаходитися спереду дитини, щоб звести до мінімуму можливі пошкодження.

Вказівки

Для того, щоб з'ясувати, на скільки сходинок зможе спуститися дитина, і чи зможе вона по чергово ступати двома ногами, їй необхідно надати можливість зробити декілька спроб,

виконуючи умови даного тесту.

Дитина повинна спускатися по одній сходинці кожною ногою. Дитина повинна стати на кожну сходинку двома ногами, щоб було зараховано, що вона пройшла певну кількість сходинок.

Дитина не повинна притримуватись будь-якою з рук за поручню або сходи. Дитина повинна іти без допомоги рук.

88. Стояння на підвищенні висотою 6 дюймів (13 см): зіскакує двома ногами одночасно.

0. Не робить спроб зіскакувати з підвищення висотою 6 дюймів (13 см) двома ногами одночасно.
1. Зіскакує двома ногами одночасно, однак падає.
2. Зіскакує двома ногами одночасно, однак притримується руками за підлогу, щоб уникнути падіння.
3. Зіскакує двома ногами одночасно.

Вихідне положення

Дитина повинна самостійно (без допомоги рук) стояти, щоб виконувати умови даного тесту. У вихідному положенні дитина повинна самостійно вигідно стояти на підвищенні висотою 6 дюймів (13 см.). Це може бути лавочка висотою 6 дюймів (13 см.) або на нижній сходинці сходів (хоча висота сходинки стандартних розмірів близько 7 дюймів (17,5 см.)). Пояснення термінів: "Стояння" та "Без допомоги рук."

Вказівки

Запропонуйте дитині зіскочити зі сходинки двома ногами одночасно. Див. пояснення терміну: "Двома ногами одночасно".

Для отримання оцінки 3 дитина повинна зіскочити зі сходинки двома ногами одночасно, уникнувши при цьому паління, а також, не торкаючись руками до підлоги.

Для отримання оцінки 2 дитина повинна зіскочити зі сходинки двома ногами одночасно, однак дозволяється доторкнутися до підлоги однією або двома руками, щоб уникнути падіння.

Для отримання оцінки 1 дитина повинна зіскочити зі сходинки двома ногами одночасно. Однак при цьому вона не може утримати рівновагу, навіть торкаючись руками до підлоги, і таким чином уникнути падіння.